

NOTULEN van de vergadering van de raad van de gemeente Voorschoten, gehouden op 30 juni 2022 vanaf 19.30 uur.

Voorzitter: mevrouw N. Stemerding, burgemeester.

Griffier: de heer B.J. Urban.

Aanwezige leden: de heren Andringa, mr. drs. C. Bremmer en P. de Bruijn, mevrouw R.E. de Bruin-Van Alphen, de heer W.J. van Duivendijk, mevrouw C.L. Ilić, mevrouw P.T.M. Kortekaas-Warmerdam, mevrouw J.G. van der Krogt, de heren P. 't Lam en B. Lavrijsen, mevrouw K.S. van Meenen, mevrouw E. Mieremet, de heer M.P.A. van Oostrum, mevrouw M.H.R. Persoon, de heer A.L.R. Posthuma, mevrouw J.C. Schroot, de heer R.J.M. Zoetemelk en mevrouw M.J.T. Zoun.

Afwezig: de heer G. van den Ende.

Aanwezige wethouders: de heer P. de Bruijn.

1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Hierbij open ik de vergadering van de gemeenteraad van Voorschoten van 30 juni.

Er is bericht van verhindering ontvangen van de heer Van den Ende van Voorschoten Lokaal. Zoals u weet, is wethouder Cramwinckel helaas verhinderd. U heeft daarover allen het bericht gelezen. Ik neem aan dat ik namens u spreek als ik wethouder Cramwinckel een heel voorspoedig herstel wens. Na het zomerreces zullen we nog bij hem terugkomen.

We gaan vanavond uit van een volledige spreektijd voor de vergadering. Dat betekent 18 minuten per fractie en 34 minuten voor het voltallige college.

Er is onder anderen door de heer Posthuma van de PvdA een motie aangemeld die vreemd is aan de orde van de dag en die gaat over de herziening van het bestemmingsplan Vlietland. Ik stel voor deze motie te behandelen bij agendapunt 13. Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

De agenda wordt aldus gewijzigd vastgesteld.

2. Vaststellen raadsnotulen van 2 juni 2022 en 16 juni 2022

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

3. Lijst van ingekomen stukken voor de gemeenteraad

3.1. Brieven van instellingen of burgers;

3.2. Informatiebrieven van het college van B en W

3.3. Schriftelijke beantwoording van vragen uit de raad

Besloten wordt overeenkomstig de voorstellen tot afdoening.

4. Vragenuurtje en bestuurlijke aangelegenheden

De **voorzitter**: Er zijn geen vragen of mededelingen.

5. Hamerstukken:

5.1. Voorziening pensioenen en wachtgeldbestuur (raadsregistratienummer Z/22/065418/300769)

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

5.2. Jaarstukken 2021 en actualisatie grondexploitatie Duivenvoorde Corridor (raadsregistratienummer Z/22/066086/304621)

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. Omdat ik weet dat de heer Cramwinckel thuis meekijkt, vind ik het mooi om te memoreren dat dit naar alle waarschijnlijkheid de laatste jaarstukken zijn die hier onder zijn verantwoordelijkheid zijn vastgesteld, omdat we allemaal hebben begrepen dat er een nieuw college in de pijplijn zit. Ik denk daarom dat het goed is om ook bij deze jaarstukken waardering uit te spreken voor alle financiële werkzaamheden die hij de afgelopen jaren voor de gemeente Voorschoten heeft verricht.

De **voorzitter**: Dank u wel.

(Applaus)

De **voorzitter**: Wethouder Cramwinckel zal inderdaad ongetwijfeld meekijken. Het feest komt eraan in september.

Het voorstel wordt zonder stemming aangenomen.

6. BESPREEKPUNTEN

7. Voorjaarsnota 2022 (raadsregistratienummer Z/22/065598/305199)

De **voorzitter**: De Voorjaarsnota is een eerste tussentijdse rapportage over de begroting voor 2022. Het gaat over de voortgang op het terrein van financiën en beleid. De raad wordt voorgesteld om een wijziging van de begroting vast te stellen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Ik weet dat er een amendement in de pijplijn zit. Daar zou ik het een en ander over zeggen, maar dat zal straks wel ingediend worden. We hebben de projecten besproken in de commissie. Er zijn weinig schokkende zaken. In de commissie is door het CDA aandacht gevraagd voor de inrichting van de nieuwe kruising bij de nieuwbouw van de Intratuin. Daar hebben we verder geen amendement op gezien. Het lijkt ons, om vertraging te voorkomen, ook goed om daar nu geen dingen te blokkeren. We zouden wel willen vragen of het misschien mogelijk is om daar na het zomerreces als raad en misschien ook met omwonenden een keer over te spreken, gewoon over de verkeerssituatie, meer op technisch niveau. Ik wil de wethouder, die op dit moment zeer veel diensten doet, vragen of er mogelijkheden zijn om dat kort na het zomerreces te doen, wellicht zelfs nog voordat de uitvoering helemaal klaar is, zodat het nog enigszins mee kan.

Daarnaast wil GroenLinks toch nog wat zorgen uitspreken over het voortdurend doorschuiven van de investering voor het riool. Dat staat er nu weer in. We hebben het daar in de commissie al over gehad, maar ik wil dat punt ook hier in de raadzaal tijdens deze raadsvergadering nog een keer maken. We snappen dat er integraal en risicogestuurd gewerkt wordt. Dat is prima, maar dat is nu al enkele jaren exact dezelfde reden om projecten steeds weer door te schuiven. Misschien gaat dat goed, maar als je daadwerkelijk risicogestuurd werkt, kan het dus ook gebeuren dat plotseling besloten wordt dat het risico zodanig is dat er meer moet gebeuren. GroenLinks heeft onderhand toch een beetje de zorg of we daar als gemeente op dat moment toe in staat zijn als we elke keer onze eigen planning niet halen. Dat is natuurlijk eigenlijk een discussie die straks met het nieuwe college moet worden aangegaan. Dat zal ik ook ongetwijfeld doen, maar ik wil dit toch nu meegeven, nu er in de Voorjaarsnota weer meegedeeld wordt dat we diezelfde lijn weer gaan volgen.

Ik had ook een opmerking over amendement 166, maar ik denk dat ik dat in de tweede termijn doe, als dat al nodig is.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Excuus, ik geloof dat ik een beetje warrig ben; zullen we het "bijeffecten" noemen? In de commissie heb ik al aangekondigd dat de SP voornemens was om een amendement in te dienen. Dat doen we bij dezen. Dat is amendement 166, dat gaat over de ener-

gietoeslag. Ik heb het in de commissie uitgebreid uitgelegd. Ik doe nu dus de korte versie. Voor-
schoten heeft besloten om die energietoeslag toe te kennen aan huishoudens tot aan 120% van
het sociaal minimum. Wij stellen voor om daar 130% van te maken. Dat is een kleine uitbreiding.
Het aantal huishoudens dat er dan voor in aanmerking komt, wordt hiermee verhoogd van 800
naar 950. Tegelijkertijd is dat voor die 150 gezinnen juist een belangrijk steuntje in de rug en een
verschil tussen rondkomen en schulden maken. Ik dien amendement 166 dus bij dezen in. Het
amendement, dat mede wordt ingediend door GroenLinks en de PvdA, luidt:

"Amendement 166.

*De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen donderdag 7 juli 2022, gezien
het raadsvoorstel nr. Z/22/065598/305199,*

constaterende dat:

- a. armoede en betalingsachterstanden een grote risicofactor zijn voor het ontstaan van schulden, gezondheidsrisico's en daarmee samenhangende problematieken;*
- b. huishoudens met een lager inkomen extra lastig rondkomen door de hoge energieprijzen;*
- c. de gemeente Voorschoten ervoor heeft gekozen om energietoeslag uit te keren voor huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum;*
- d. de gemeente Voorschoten doorgaans 130% van het sociaal minimum als armoedegrens hanteert;*
- e. er 36 gemeentes zijn die 130% als norm hanteren en Rotterdam zelfs 140% en er bovendien ook gemeentes zijn die € 900 uitkeren;*
- f. extra middelen in de Meicirculaire ruimte bieden deze kwetsbare groep Voorschotenaren een steuntje in de rug te geven;*
- g. de wijziging van de Participatiewet de doelstelling heeft zo veel mogelijk huishoudens met een laag inkomen te bereiken, daarbij een eenmalige vergoeding van € 800 in 2022 garanderend voor personen met een inkomen tot in ieder geval 120% van het sociaal minimum middels het Gemeentefonds;*
- h. de normering van het definitieve percentage van het sociaal minimum nog niet vaststaat;*
- i. ongeveer 800 huishoudens in Voorschoten met de huidige normering recht hebben op energietoeslag en met een verruiming naar 130% dat er naar schatting 950 in totaliteit worden;*

overwegende dat:

- a. het verschil in inkomen voor een gezin met een inkomen van 120% van het sociaal minimum en een gezin met 130% slechts € 148 per maand bedraagt en voor die laatste groep van 150 inwoners van Voorschoten de energietoeslag van essentieel belang kan zijn om in 2022 niet in de schulden te geraken;*
- b. het maximale financieel risico dat de gemeente Voorschoten loopt, € 121.000 bedraagt;*
- c. we als inwoners van Voorschoten samen de gevolgen van de oorlog in Oekraïne moeten dragen;*
- d. van armoedebeleid een preventieve werking uitgaat die indirect een besparing in het sociale domein teweegbrengt;*

Besluit:

het voorgestelde besluit aan te vullen met beslispunt 4, luidende:

de doelgroep voor de regeling eenmalige energietoeslag uit te breiden naar inwoners met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum en dit te dekken uit de aanvullende middelen die hiervoor in de Meicirculaire 2022 aan de gemeente beschikbaar zijn gesteld."

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. De punten van de heer Deuzeman waren ook onze punten in de commissie. Het riool is een terecht punt. Volgend jaar is het duurder dan dit jaar en het kan ook een keer misgaan. Wat de stoplichten bij de kruising bij Intratuin betreft: wij hebben gevraagd om dat punt te agenderen na de zomer. Volgens mij staat het op de agenda voor de eerste vergadering van de commissie WRG na het zomerreces. Dus dank aan de heer Deuzeman voor het herhalen van die twee punten; dat is fijn.

We hebben nog een fundamenteel punt. Ik stel die vraag maar aan u, voorzitter. Het gaat eigenlijk om de functie van de Voorjaarsnota: wat regel je daar wel in en wat regel je daar niet in? Gaat het alleen om geld of staat meer het beleid centraal? Wij zouden dus eigenlijk willen vragen of we de functie van de Voorjaarsnota en van de Najaarsnota een keer kunnen bespreken in de commissie P&C. Dan kunnen we met elkaar precies vaststellen wat je wel of niet regelt in de Voorjaarsnota, want er staan een aantal mutaties in waarvan je je kunt afvragen of je die in de Voorjaarsnota wilt regelen of via een apart raadsvoorstel.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. Bij de behandeling in de commissie hadden wij zowel over het punt van de kruising bij de Intratuinlocatie als over de Omgevingswet onze twijfels. Daarop is goed en helder geantwoord in de commissie, los van het terecht verzoek om verdere bespreking van de Intratuinlocatie. Wat ons betreft is dat dus helemaal goed.

Wij staan erg sympathiek ten opzichte van amendement 166. We horen graag van het college hoe uitvoerbaar het amendement is en hoe het college hierop reageert. We hebben er natuurlijk al een discussie over gehad in de commissie, maar wij denken dat dit een goede bijdrage is en vooral dat dit netto uiteindelijk een kostenbesparing oplevert, want de mensen die in problemen komen, leven uiteindelijk onder de streep, ook kijkend naar het bredere maatschappelijke belang - natuurlijk los van de problemen voor henzelf, want daar gaat het primair om - vaak meer problemen op. Dit soort regelingen zijn netto vaak dus gewoon kostenefficiënt voor de overheid. Als zodanig staan wij hier dus heel positief tegenover en horen we graag hoe het college hierin zit.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Wij steunen het door de SP ingediende amendement van harte. We hebben ons natuurlijk al eerder zorgen gemaakt over de energievergoeding in de gemeente. We denken dat het heel belangrijk is dat ook de mensen die net boven die 120% zitten, die vergoeding krijgen. Daar gaan we dus helemaal mee akkoord. Ik ben benieuwd wat het college daarvan vindt.

De **voorzitter**: We gaan naar de eerste termijn van het college, van wethouder De Bruijn, de wethouder Algemene Zaken.

Wethouder **De Bruijn**: Voorzitter. Ik sluit me in eerste instantie aan bij de eerdere woorden van Adriaan Andringa. Vanavond ben ik de substituut, maar natuurlijk gaat alle lof enerzijds naar onze ambtenaren maar zeker ook naar collega Cramwinckel. Volgens mij hadden wij hem allemaal graag hier zien zitten. Het is niet anders. Ook vanuit het restant van het college van harte sterkte en beterschap. We hopen hem snel weer te zien; dat is een ding dat zeker is.

Er zijn een paar korte vragen gesteld. Tot slot zal ik op het amendement ingaan. Ten eerste is de verkeerssituatie bij het kruispunt bij de Intratuin besproken, maar meneer Van Oostrum gaf eigenlijk zelf al aan dat we dit gewoon mee kunnen nemen in de commissie WRG. Daar gaat u natuurlijk ook zelf over.

GroenLinks sprak over de projectleiding en over realistischer plannen. We hebben voor de volgende keer al in de Kadernota opgenomen dat we realistischer willen plannen. Dat is ook opgenomen in de investeringskredieten. Het is dus een signaal dat we inderdaad herkennen en herkend hebben en waar we ook iets mee gaan doen.

Wat de laatste vraag naast het amendement betreft: uiteraard kunnen we een keer een avond organiseren over de functie van de Voorjaarsnota, de Kadernota en eigenlijk alles wat bij P&C hoort. Dat lijkt me vanzelfsprekend en ook heel goed, ook voor de nieuwere raadsleden.

Over het amendement hebben we het natuurlijk al gehad in de commissie. Het is een ontzettend sympathiek amendement. Het past ook financieel in de geldelijke middelen die we hebben. Daarom zal ik het aan u als raad overlaten om te bepalen wat u daarmee wil doen en of u daar positief tegenover staat of niet. Maar ik wil wel enige observaties of suggesties meegeven. Nogmaals, ik sta er niet negatief tegenover, maar ik wil wel iets meegeven. U weet dat ik best nauw betrokken ben bij de uitkering van de energietoeslag. Wat ik op dit moment lastig vind van deze regeling, is dat zij het onderliggende probleem geenszins oplost. Ik denk dat we dat allemaal kunnen beamen. Het blijft een incidentele pleister, die straks eigenlijk zonder structureel denken gewoon weer weg is. We zien nu ook dat mensen de € 800 vaak helemaal niet gebruiken voor de energienota, maar

voor andere zaken. Dat mag overigens; daar is niks mis mee, maar de energierekening blijft vaak staan. Ik zie ook dat het aanhouden van de grens van 120% of van de grens van 130% niet zaligmakend is, want er zijn mensen onder de 120%-grens die het heel goed redden en die het eigenlijk niet nodig zouden hebben, maar er zijn ook mensen die echt een stukje boven die 130% zitten en die door een ontzettend veranderende kostenstructuur echt in problemen zitten. Ook veel middeninkomens - dat noemen we "de werkende armen" - worden dus niet bereikt. Als we echt een structurelere oplossing willen voor de mensen die echt in problemen komen, moeten we volgens mij met name ook kijken naar hulp in het verlagen van de kosten, want daar gaat het structureel natuurlijk om. Dat kan enerzijds door verduurzamen - dat is logisch - en anderzijds bijvoorbeeld met hulp van een formulierenbrigade om te kijken of het huidige energiecontract kan worden overgesloten. Op het punt van verduurzamen heb ik intussen ook naar voorbeelden gekeken, bijvoorbeeld in Baarn en in Waddinxveen, waarbij de energiecoaches direct kunnen helpen - in dit geval bij minima - bijvoorbeeld met het plaatsen van ledlampen, watermeters en tochtstrips. Maar zij doen bijvoorbeeld ook echt plaatsingen van zonnepanelen. Natuurlijk zullen we daar ook met de woningcorporaties naar kijken. Ze doen dat gewoon via de minimaregeling. Ik zei net al dat we ook hulp bij oversluiten kunnen faciliteren. Daarnaast zou het in het kader van schuldhulpverlening goed zijn ... U weet natuurlijk allemaal dat we een "Vroeg Eropaf"-regeling hebben: als wij signalen krijgen, bijvoorbeeld van de energieleverancier, dat een persoon zijn of haar rekeningen niet meer kan betalen, is dat voor ons een sein dat we direct op die gezinnen of mensen af kunnen om te kijken of we die individueel kunnen helpen, want we weten dat daar in elk geval een probleem is. Tot slot wil ik puur ter overweging meegeven - dat moet voor u geen argument zijn om dit wel of niet te doen - dat ik dit natuurlijk ook bij Leidschendam-Voorburg heb besproken. Als we het amendement aannemen, kan dat. Ik heb wel de waarschuwing gekregen dat het op dit moment in de organisatie daar nogal piept en kraakt en dat het niet met een paar weken opgelost is, want we zien dat er nog steeds dagelijks aanvragen binnenkomen voor de eerste tranche. Met man en macht wordt geprobeerd om die aanvragen weg te werken. Als we deze aanpassingen doen, zullen we ook nog alle aanvragen terug moeten kijken om te zien of daar mensen bij zitten die wél binnen de regeling zouden passen. Ik heb dus de waarschuwing meegekregen: wethouder van Voorschoten, we kunnen dit doen, maar met de personele capaciteitsissues die wij hebben, zou het heel goed kunnen dat het pas richting het eind van het jaar helemaal opgelost is. Dat wil ik dus ter overweging meegeven. Ik wil u dus melden dat het aan u is of u het amendement steunt. Ik wil u ook voorstellen dat ik terugkom met een voorstel dat naar een structurelere oplossing kijkt, zoals ik net aangaf. Volgens mij is het, ook in het kader van verduurzaming et cetera, voor ons allemaal interessanter om verder te kijken dan alleen naar die eenmalige pleister. Maar nogmaals, het is aan u.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Ik ben nog niet ingegaan op het amendement. Ik hoor goed wat de wethouder zegt. Dat zijn allemaal bezwaren die we kennen. Je zou eigenlijk liever een structurele oplossing willen; 130% is natuurlijk even arbitrair als 120%. Dat klopt allemaal. Ik baal er persoonlijk van dat het weer piept en kraakt. Ik vind het echt zorgwekkend dat elke keer dat je iets wil, wordt gezegd: we moeten nog maar zien of we dat daadwerkelijk kunnen uitvoeren. Dat is overduidelijk geen verwijt aan de wethouder, want het is een landelijk probleem. Tegelijkertijd zijn we wel voorstander van het amendement, omdat het iets is wat we nu kunnen doen. Het zoeken naar een betere oplossing moet doorgaan, maar dit kan in ieder geval in deze termijn. Als het voor het eind van het jaar wordt, is dat niet ideaal, maar dan is er in ieder geval voor het eind van het jaar iets geregeld. We hebben het amendement mede-ingediend en we zullen het ook steunen. Dank aan de wethouder voor zijn positieve houding en beantwoording.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik wil de wethouder danken voor zijn mooie woorden. Ik ben het helemaal eens met wat hij zegt. Natuurlijk moet je dit structureel oplossen. Wij gaan graag het gesprek aan als er een voorstel komt voor een aantal structurele oplossingen die de energiekosten bij iedereen, maar zeker bij de mensen met wat minder inkomen echt structureel kunnen aanpakken. Maar tegelijkertijd is er een acuut probleem waaraan iets moet gebeuren. U zegt dat het alleen het plakken van een pleister is. Dat klopt, maar het wondje bloedt wel. Er moet dus wel een pleister op. En daarna moeten we gaan zorgen dat het kind niet meer van de trap lazert, of van zijn fiets. We moeten dus pleisters plakken én we moeten naar een structurele oplossing. Daarom denk ik dat het amendement een goede aanvulling is op het huidige beleid. Het rekt het beleid namelijk iets op. Ik vind het inderdaad ook ontzettend jammer dat het onderbrengen van het hele Werk en Inkomen bij Leidschendam-Voorburg er opnieuw toe leidt dat we in Voorschoten nu zeggen dat het lastig is als wij iets anders willen. Dat vind ik echt een heel groot nadeel van de manier waarop die samenwerking in elkaar zit. We zullen het ermee moeten doen. Zoals de heer Deuzeman terecht zei: beter aan het einde van het jaar dan helemaal niet; liever eerder natuurlijk. Dus

graag een voorstel van de wethouder met een structurele oplossing. Wij gaan daar zeker over meedenken en meepraten om daar het best mogelijke voorstel van te maken. Tegelijkertijd breng ik het amendement zeker in stemming om nu al een klein steuntje in de rug te kunnen geven aan ongeveer 150 huishoudens.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Er is een incidentele maatregel geweest. Ik hoor de wethouder zeggen: kijk ook naar het structurele perspectief, want daar zouden we ook naar kunnen kijken. We hebben heel kort overleg gehad. Het voorstel van de wethouder om het structureel te maken en om te kijken hoe u dat kunt regelen, steunen wij van harte.

De heer **Maassen** (SP): Ik heb met interesse naar de woorden van de heer Van Oostrum geluisterd, maar ik heb daar niet uit kunnen afleiden wat hij gaat doen. Zegt hij: wij wachten op een structurele maatregel en wij steunen een kleine ophoging van de incidentele maatregel daarom nu niet? Of zei hij dat niet?

De heer **Van Oostrum** (CDA): Nee, dat zei ik wel.

De heer **Maassen** (SP): Ik vind het heel kortzichtig van het CDA een heel kleine groep mensen nu geen steuntje te geven omdat er in de toekomst een debat over een structurele maatregel komt.

De heer **Van Oostrum** (SP): Nogmaals, het is ook belangrijk om een structurele oplossing goed te regelen, bijvoorbeeld in de vorm van isolatie of andere zaken, zodat we het op een lange termijn juist voor deze mensen ook goed regelen. Wij kijken dus naar een wat langer perspectief.

De **voorzitter**: De derde en laatste keer, meneer Maassen.

De heer **Maassen** (SP): Het CDA doet net alsof het het één óf het ander is. Dat is natuurlijk helemaal niet zo. Natuurlijk moeten er structurele maatregelen komen, maar het CDA zegt tegen 150 huishoudens in Voorschoten: jullie krijgen nu geen recht op die incidentele uitgaven, want we gaan in de toekomst structureel iets voor je regelen. Natuurlijk moet er structureel iets geregeld worden, maar dat wil niet zeggen dat je die groep nu niet kan meenemen in deze incidentele oplossing.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. Dank aan de wethouder voor de toelichting. Net als het CDA kunnen wij ons goed vinden in het idee om hier een structurele discussie over te voeren, maar wij sluiten ons erbij aan dat dit niet uitsluit dat we op korte termijn, zeker omdat het Rijk hiervoor aanvullende middelen beschikbaar heeft gesteld in de Meicirculaire, die rijksmiddelen inzetten voor de inwoners van Voorschoten die nu, zoals zojuist werd gezegd, moeten bloeden. Vanuit dat perspectief zullen wij het amendement dus steunen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Evenals de vorige sprekers ben ik het eens met de analyse van wethouder De Bruijn dat er structurele maatregelen moeten komen. Ik ben het er ook mee eens dat het nu noodzakelijk en mogelijk is om dingen te doen. De wethouder merkte op dat een formulierenbrigade misschien kan helpen bij het overstappen naar een lager tarief. Ik heb dat laatst ook geprobeerd. Ik kan u zeggen dat alle tarieven vrij hoog zijn. Overstappen heeft op dit moment dus geen enkele zin. Daar kun je een formulierenbrigade tegenaan gooien, maar dat gaat niet helpen.

Ik ben nog nieuwsgierig naar het gedoe dat we nu weer krijgen met Leidschendam-Voorburg. De PvdA heeft daar al eerder vragen over gesteld en we hebben al eerder gekeken naar de dienstverleningsovereenkomst die met Leidschendam-Voorburg is afgesproken. Ik ben benieuwd of dit er een voorbode van is dat het langer gaat duren en of ze ook nog extra kosten gaan vragen voor deze maatregel. Daar hoor ik de wethouder graag over.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Dank aan de wethouder voor de toelichting. Voor ons is dit inderdaad een groot dilemma, maar gezien de onduidelijkheid die ook de heer Posthuma aangeeft met betrekking tot de uitvoering van de ophoging naar 130%, zouden wij willen voorstellen dat de wethouder inderdaad met een voorstel komt om te kijken of het geld structureel ingezet kan worden. Maar mocht blijken dat dat toch ook weer lastig gaat, dan gaan we toch voor de uitkering. Wij wachten dus graag op het voorstel van de wethouder.

De heer **Posthuma** (PvdA): Dan heeft u mijn woorden niet precies goed geïnterpreteerd, want ik bedoelde helemaal niet dat ik het wilde uitstellen. Ik vroeg alleen om er zorg voor te dragen dat er vanuit Leidschendam-Voorburg heldere taal komt en klare wijn wordt geschonken. Ik bedoelde dus niet zozeer dat dingen weer uitgesteld zouden moeten worden of iets dergelijks.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Zo heb ik het niet bedoeld. Als er vertraging op de lijn zit richting Leidschendam-Voorburg en als er dus blijkbaar tijd is voordat de mensen geholpen zijn, zou ik de wethouder tijd willen geven om met een voorstel te komen en om het dan af te wegen. In dat opzicht zullen we het amendement nu dus niet steunen en het voorstel van de wethouder afwachten.

De heer **Maassen** (SP): Ik denk dat ik het even duidelijk moet maken voor de heer Van Duivendijk, want hij haalt een paar dingen door elkaar. Er is incidenteel geld vanuit het Rijk voor de gemeenten om deze tegemoetkoming aan mensen met lagere inkomens te geven. Dat is eenmalig geld; dat geld is er. Voorschoten heeft in eerste instantie besloten om de grens voor die toelage op 120% te zetten, omdat men bang was dat er weinig geld binnen zou komen. Inmiddels is duidelijk dat er meer geld binnen is gekomen. Het geld is er dus. Natuurlijk moet er structureel iets gebeuren, maar nu zeggen "we willen in de toekomst graag discussiëren over structureel iets doen en daarom gaan we deze mensen nu deze bonus niet geven", is hetzelfde als wanneer uw baas tegen u zegt: nee, u krijgt geen kerstbonus en over een halfjaar gaan we het eens over een loonsverhoging hebben. Dat is wat u nu doet. Dat is niet eerlijk ten opzichte van deze mensen.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Nee, zo zie ik dat niet. Structureel inzetten van het geld levert op langere termijn een besparing op. Ik denk dat dat waardevoller is dan een eenmalige pleister, zoals de wethouder dat noemt.

De heer **Maassen** (SP): De heer Van Duivendijk insinueert weer dat het óf het één óf het ander is. Dat is niet wat er aan de hand is. Er is incidenteel geld voor deze uitvoering. Natuurlijk kunnen er allerlei andere maatregelen worden genomen, maar voor de duidelijkheid: de maatregelen die de wethouder net noemde, zijn geen zaken die op de begroting van Voorschoten komen te staan. Dat zijn bijvoorbeeld dingen die de woningbouwcorporaties moeten gaan betalen. Het is dus niet zo dat we dat geld nu besparen om het straks uit te gaan geven. Nee, we geven nu dit geld uit en we gaan andere maatregelen nemen waarvoor bijvoorbeeld de woningbouwcorporaties aan de lat staan om die woningen te verbeteren. Dat is wat er aan de hand is.

De **voorzitter**: Meneer Van Duivendijk, wilt u hier nog op reageren? Nee? Dan is er een interruptie van de heer Andringa.

De heer **Andringa** (D66): Eigenlijk zei de heer Maassen het al in hoofdlijnen, maar ik denk dat het belangrijk is dat we ons dit realiseren: voor de incidentele maatregel krijgen we geld van het Rijk. Als wij als gemeente structureel beleid willen gaan voeren, moeten we dat uit eigen zak betalen. Ik ben dus benieuwd hoe we volgende week in het coalitieakkoord terugzien hoe die aanvullende middelen voor het structurele beleid gereserveerd gaan worden, want anders hebben we die structurele middelen niet, terwijl we de incidentele middelen die we hiervoor krijgen van het Rijk, op de plank laten liggen. Gezien de financiële situatie van onze gemeente, zou het een rare situatie zijn dat we geld van het Rijk niet uitgeven om inwoners te helpen omdat we het liever uit onze eigen gemeentelijke begroting zouden betalen.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. Ook wij vinden het een mooi idee om de grens op te trekken van 120% naar 130%, maar zoals wij hebben begrepen, was de landelijke norm om uit te keren op grond van die 120%. Kennelijk is er in Voorschoten wat dat betreft geld over en kunnen we dus meer uitkeren. Mijn gedachte is - zo begrijp ik de wethouder - dat we dat geld ook anders kunnen besteden, namelijk aan meer structurele maatregelen voor de doelgroep in plaats van een halve pleister, waarvan we niet weten wanneer we die uit kunnen keren. In die zin steunt de VVD dat gedachtegoed van de wethouder.

De heer **Maassen** (SP): Het klopt wat mevrouw Van Meenen zegt: in eerste instantie werd er verwacht dat het geld van het Rijk bedoeld was om uit te keren tot aan 120% van het sociaal minimum. Maar inmiddels is de Meicirculaire binnen en blijkt dat we meer geld hebben gekregen dan wanneer het alleen op 120% was gezet. We kunnen er dus iets meer mee doen, want het rijksgeld is meer dan oorspronkelijk werd aangenomen. Er is trouwens nog steeds geen besluit genomen in

de Tweede Kamer, maar het geld is al uitgekeerd; dat snap ik ook niet helemaal. Daarnaast impliceert ook mevrouw Van Meenen dat de wethouder heeft gezegd dat het geld beschikbaar is voor de verhoging van de eenmalige uitkering óf voor structurele maatregelen. Dat heb ik niet gehoord in de eerste termijn van de wethouder.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Dan hebben we kennelijk toch andere woorden van de wethouder gehoord. Dit is op dit moment mijn aanname. Ik vind eerlijk gezegd dat we met z'n allen erg makkelijk - dat bedoel ik niet denigrerend - over de uitvoeringsproblemen heen stappen. Het vervelende is natuurlijk dat het feit dat "landelijk" ons een zo weinig heldere lijn geeft over deze uitkering, maakt dat we drie keer zoveel werk moeten doen, want feitelijk heeft Leidschendam-Voorburg een hele groep inwoners gehad die een aanvraag hebben gedaan. Daar heeft zij ook inwoners van afgewezen, omdat zij niet behoorden tot de groep onder de 120%, waarvan wij uitgingen. Nu moeten we weer terug naar alles wat we hebben afgewezen en moeten we het nog een keer doen. Ik snap dat we inwoners graag tegemoet willen komen. Dat vindt ook de VVD een nobel streven, maar we zien ook wel wat - op dit moment dus eigenlijk méér - in het verhaal dat we de inwoners misschien beter helpen door hen te helpen met het nemen van structurele maatregelen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik hoor mevrouw Van Meenen terecht zeggen dat het fijn was geweest als er vanaf het begin meer helderheid was geweest vanuit het Rijk. Het is niet de eerste keer dat we in die situatie zitten, maar ook op dit punt was dat goed geweest. Ja, we hebben een probleem in de uitvoering en dat gaat even duren, maar tegelijkertijd durf ik te voorspellen dat als wij nu nieuw beleid gaan opzetten om de zaken structureel op te lossen, dat aanzienlijk langer gaat duren dan voor het eind van dit jaar. Het is inderdaad ongelukkig dat het niet in één keer door kon, maar we hebben deze maatregel ingezet. Het is een kleine uitbreiding van een bestaande maatregel. Dat betekent dat het qua planning en qua organisaties niet triviaal is maar aanzienlijk overzichtelijker is dan een structurele maatregel. De bedragen waar het hier om gaat - de SP heeft daar vragen over gesteld; het gaat om € 120.000 incidenteel - zijn ook niet het soort bedragen waarmee je gemakkelijk structureel beleid opzet waarmee je mensen daadwerkelijk tegemoet gaat komen. Het zou ontzettend goed zijn als in het coalitieakkoord dat soort maatregelen opgenomen zijn, maar ik zie niet in waarom het ene het ander altijd uit zou moeten sluiten - de heer Maassen heeft dat punt meerdere malen gemaakt - zeker omdat de structurele maatregelen en in het bijzonder de effecten daarvan waarschijnlijk jaren op zich zullen laten wachten.

De **voorzitter**: Mevrouw Van Meenen is klaar met haar tweede termijn.

Wethouder **De Bruijn**: Voorzitter. Laat ik helder zijn: we hebben 3 ton. Dat is inderdaad meer dan de € 120.000 voor deze doelgroep. Het is natuurlijk wel zo dat dit een bedrag is dat we beschikbaar hebben om maatregelen te nemen, of het nou het ene is of het andere. Dat betekent: als wij nu overgaan tot uitkering tot 130%, kunnen we dat bedrag niet meer gebruiken voor structurele oplossingen. Dat betekent volgens mij niet dat het gaat om structurele oplossingen van jaar op jaar, want we hebben inderdaad incidenteel geld. Het gaat natuurlijk om proberen om de kosten structureel te verlagen. Het kan beide; dat kan, maar het klopt dat het ene dan in mindering wordt gebracht van het grote bedrag.

De heer **Maassen** (SP): Ik zou graag van de wethouder willen weten of de 3 ton waar hij het net over heeft, al op de begroting staat en of dat inclusief of exclusief de uitkering van het Rijk ter vergoeding van de energietoeslag is.

Wethouder **De Bruijn**: Dit is van de energietoeslag, de uitkering.

De heer **Andringa** (D66): Ik heb een verhelderende vraag, want ik weet gewoon niet hoe die systematiek precies werkt. Volgens mij hoor ik de wethouder zeggen: als wij dat geld niet inzetten voor deze incidentele compensatie, zouden we dat als gemeente structureel aan de begroting mogen toevoegen voor structurele maatregelen in de armoedebestrijding. Vaak moeten doeluitkeringen van het Rijk voor dat doel aangewend worden en mogen zij niet aan het eigen beleid toegevoegd worden. Klopt het dat dat in dit geval wel mag? Of zou het zo kunnen zijn dat dit geld, als wij het niet uitkeren, terug moet naar het Rijk en dat wij die structurele middelen zouden moeten dekken vanuit onze eigen begroting, wat volgens mij de standaard is?

Wethouder **De Bruijn**: Nee, het hoeft niet terug naar het Rijk, maar er moet een goed onderscheid worden gemaakt. Dat is het moeilijke met "structureel". Ik had het niet over een structurele financiële inzet van jaar op jaar vanuit onze kant. We gaan nu incidenteel middelen inzetten om uiteindelijk te proberen om de mensen op lange termijn te helpen. Ik denk dat dat het onderscheid is.

De heer **Andringa** (D66): Helder, dank. Dat betekent dus dat wij deze middelen ook op een andere manier mogen aanwenden dan waarvoor het Rijk ze aan ons heeft uitgekeerd. Als wij het voor iets anders inzetten dan voor de compensatie van de energierekeningen, mag dat dus van het Rijk. Dat is vaak immers niet het geval.

Wethouder **De Bruijn**: Ja, dat mag. Dat mag bijvoorbeeld voor wat ik zojuist voorstelde.

De heer **Maassen** (SP): Dan zou ik graag van de wethouder willen weten of hij ons nu kan voorrekenen - want het besluit ligt nu voor - hoe die huishoudens er met een paar tochtstrips en een ledlampje op vooruitgaan en of ze dan ook € 800 per jaar gaan besparen.

Wethouder **De Bruijn**: Dat kan ik uiteraard niet zo uitrekenen, want ieder huishouden is anders.

De heer **Maassen** (SP): Maar u stelt de raad nu wel voor de keuze tussen uitkering van die € 800, die gewoon bij die mensen in de spaarpot komt, of in de toekomst iets doen met wat ledlampen en tochtstrips, wat op jaarbasis nooit € 800 besparing gaat opleveren. Natuurlijk gaat echte isolatieverbetering dat wel opleveren, maar dan hebben we het over dubbele beglazing, spouwmuurisolatie en dat soort zaken. Dat betaalt de gemeente niet en dat kunt u ook nooit met dat geld in die woningen stoppen. Het zou ook gek zijn als de gemeente dat in woningen zou investeren. Geef die mensen dat geld dus gewoon in het handje, want dan zijn die gezinnen in elk geval beter af.

Wethouder **De Bruijn**: Nogmaals, ik heb het aan u als raad overgelaten. Het is dus ook aan u als raad om daarover te beslissen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): We kunnen natuurlijk een klein beetje tellen en we horen meerdere partijen enthousiast reageren op de suggestie om met beleid te komen om de kosten structureel te verlagen. Als het amendement het niet haalt, is de wethouder dan bereid om toe te zeggen dat hij met een voorstel wil komen om dat daadwerkelijk te gaan doen?

Wethouder **De Bruijn**: Jazeker.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Dat is heldere taal. Dank.

Wethouder **De Bruijn**: Het enige wat ik nog wil zeggen, is misschien een beetje ter verdediging van onze collega's in Leidschendam-Voorburg. Natuurlijk hebben we een dienstverleningsovereenkomst, maar ik wil benadrukken dat die overeenkomst natuurlijk is gesloten op basis van normale dienstverlening. Kijkend naar de afgelopen jaren en naar wat er nu gevraagd wordt van de mensen, terwijl er net als bij het landelijke probleem echt geen nieuwe mensen te vinden zijn, wil ik toch een lans voor hen breken. Ik ben er vorige week of de week daarvoor geweest en ik zie dat er keihard gewerkt wordt en dat er ook echt stress is. Ik noem het maar eventjes: in de afgelopen tijd, tijdens corona, is ook daar vanuit huis gewerkt. Alle Tozo-regelingen hebben zij moeten opzetten en nu de leefgeldregeling voor alle Oekraïners. De energietoeslag is weer iets extra's. Ik noem ook de invoering van een nieuwe Inburgeringswet, met natuurlijk ook steeds weer nieuwe inburgeraars die erbij komen. Het is niet niks. Ik snap dat er af en toe frustratie is, maar ik wil toch meegeven dat er ontzettend hard gewerkt wordt door deze mensen. Dat is voor mij de belangrijkste boodschap om mee te geven: het is niet zo dat deze mensen hun best niet doen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik dank de wethouder voor de antwoorden. Ik geloof natuurlijk best dat die mensen hard werken. Dat is hartstikke goed, maar de vraag is dan of ze efficiënt en slim genoeg werken. Als college is het natuurlijk goed om in de richting van de ambtenaren te verwijzen, maar uiteindelijk gaat u daar zelf over. En wij als raad gaan over de vraag of dingen wel of niet efficiënt en goed uitgevoerd worden. U noemde alle regelingen netjes op een rij. De Tozo-regeling had een hele moeilijke aanloopfase. De energieregeling had ook een hele moeilijke aanloopfase. Alles wat een beetje buiten het pulletje lijkt te vallen, zorgt er iedere keer voor dat het niet snel genoeg gaat en dat we dus heel veel moeite hebben met die uitvoering. Ik zou graag van

de wethouder willen horen hoe we er zorg voor kunnen dragen dat we naar een wat duurzamer systeem gaan, waardoor we dit soort uitvoeringsvraagstukken gewoon niet meer hebben.

Wethouder **De Bruijn**: Ik denk dat dit een discussie is waarmee we wat langer door moeten gaan, misschien een andere keer. Het zou in ieder geval helpen als we wat minder crisissen zouden hebben in dit land, wanneer er wat minder taken door het Rijk over de schutting worden gegooid in de richting van de gemeenten en wanneer we gewoon weer personeel kunnen vinden. Ik denk dat dat het belangrijkste is, maar laten we daar een andere keer over doorpraten.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik had ook gevraagd of invoering van deze maatregelen extra uitvoeringskosten met zich mee zou brengen.

Wethouder **De Bruijn**: Nee, die zijn gedekt.

De heer **Posthuma** (PvdA): Helder. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dat was het einde van de tweede termijn van het college. Ik constateer dat de wethouder heeft toegezegd om in elk geval met een voorstel te komen voor maatregelen om de energiekosten voor huishoudens met lagere inkomens structureel omlaag te brengen op basis van een aantal voorbeelden die zijn genoemd. Ik neem aan dat er in de tweede helft van het jaar iets in de richting van de raad gaat komen. Ik zie de wethouder instemmend knikken. Ik sluit de beraadslaging en we gaan over tot de stemming.

In stemming komt amendement 166 van de SP, GroenLinks en de PvdA.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. Omdat de wethouder heeft toegezegd om in de tweede helft van dit jaar met een voorstel voor structureel beleid te zullen komen en ook heeft aangegeven dat hij deze middelen mede daarvoor kan aanwenden, wachten wij dat structurele beleid vol enthousiasme af. Daarom zullen wij het amendement niet steunen. Ik ga er daarbij wel van uit dat dit niet betekent dat deze middelen ingezet gaan worden om tekorten op de samenwerking met Leidschen- dam-Voorburg te dekken, want dat zou wat ons betreft niet echt binnen de doelstellingen passen.

De **voorzitter**: Nee, we gaan geen discussie voeren.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Wij zullen het amendement steunen. We zien dat het niet voldoende steun zal hebben in de raad, zeker met het wegvallen van de steun van D66, maar we zijn blij met de toezegging van de wethouder en we zien het voorstel met spanning tegemoet.

Het amendement wordt een digitale stemming verworpen met 6 tegen 14 stemmen, waarbij de fracties van de SP, GroenLinks en de PvdA ervoor hebben gestemd.

In stemming komt het voorstel.

Het voorstel wordt een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

8. Nota Schuldenbeheersing 2022 (raadsregistratienummer Z/22/065883/304727)

De **voorzitter**: In 2018 is de nota Schuldenbeheersing vastgesteld. Hiermee heeft de raad kaders vastgesteld voor afwegingen tussen de schuldpositie van de gemeente en het voorzieningenniveau in ons dorp. De nota is geactualiseerd en ligt nu ter besluitvorming voor.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Deze nieuwe nota Schuldenbeheersing is een vernieuwing op basis van nieuwe inzichten; dit lijkt bijna een reclameboodschap. We denken ook dat het echt in alle opzichten een verbetering is. Er zitten twee componenten in: de maximale schuldenlast, die we nu voor de gemeente gaan opschrijven als percentage van de inkomsten in plaats van als absoluut bedrag, dat al snel achterhaald raakt. We sluiten daarmee aan bij de VNG en buurgemeenten, met 100% als een soort zachte limiet en 130% als een harde limiet. Wij denken dat het gewoon een goed voorstel is. Lof daarvoor; het is echt een uitstekende verbetering.

Het tweede component, een maximum op nieuwe kapitaallasten, is bedoeld als een soort rem op nieuwe investeringen. Dat is de oudste regel. Ik ben erachter gekomen dat die in 2013, vanaf 2014, is ingevoerd. In de vorige nota was er een maximum per jaar van € 100.000. Dat bleek in de praktijk compleet onwerkbaar te zijn als we dat niet konden opsparen. Die lezing lag moeilijk in de raad. Nu wordt er gezegd: dan maken we daar gewoon € 400.000 van voor vier jaar. Dat is absoluut een verbetering, maar voor GroenLinks had dit een stap verder mogen gaan. We hebben in de commissie amendement 167 al aangekondigd. Dat dienen we hierbij in met het CDA, de VVD en Voorschoten Lokaal, met dank voor die steun. Het gaat in dit amendement niet zozeer om de hoogte van het bedrag. Je kunt je altijd afvragen of die € 400.000 voldoende is en of het kunstmatig vertragen van een investering altijd verstandig is. GroenLinks denkt eerlijk gezegd van niet, maar dat is eigenlijk een andere discussie. Dat is een inhoudelijke, brede discussie over hoe je omgaat met investeringen. Dat gaan we misschien volgende week doen, maar los van de meningen over hoe hoog dat investeringsniveau moet zijn, is het volgens ons gewoon geen goed instrument. We hebben in de commissie verschillende voorbeelden gehoord, onder anderen van de collega's van D66 en van onszelf. In het kort: je kunt schulden vanwege bijvoorbeeld het riool buiten beschouwing houden en je kunt afschrijftermijnen laten variëren, waardoor de koppeling van die € 400.000 aan de onderliggende schulden eigenlijk gewoon vaag is. Het is ook geen garantie dat je daarmee je schuldenlast beperkt. Je zult nog altijd naar die schulden moeten kijken. Aan de andere kant zijn soms hogere afschrijvingen te bedenken die toch financieel verstandig zijn, omdat je sneller gaat aflossen en omdat het in totaal een goedkopere oplossing is. Dan leidt de limiet van € 400.000 juist tot minder verantwoord beleid. In beide gevallen moet je je dan afvragen wat die limiet eigenlijk toevoegt. Het is bovendien opnieuw een absoluut bedrag. Dat halen we er nu uit voor de schuldenlimiet, maar dit bedrag blijft staan. We zien die realisatie ook een beetje terug in de nota Schuldenbeheersing, want er wordt direct gezegd: we kunnen die limiet natuurlijk aanpassen. Als ik heel eerlijk ben, lijkt het alsof de meeste partijen dat gewoon van plan zijn, want ik heb niemand opmerkingen horen maken over investeringen in de Kadernota die volgens dit voorstel al direct niet mogen. Die had je niet eens op hoeven te nemen, want die zijn gewoon verboden volgens onze eigen nota Schuldenbeheersing. Als het plan van tevoren is dat we deze regeling toch gaan negeren, moeten we ons afvragen waarom we die regeling überhaupt zouden invoeren. We moeten een beetje uitkijken dat we geen financieel verantwoord theater gaan opvoeren in de zin van "hoe goed zijn we allemaal bezig?" om dan achteraf eigenlijk te weten dat het nergens over gaat. Daarom hebben we het voorstel ingediend om het hele tweede beslispunt te schrappen en alleen te gaan sturen op die investeringslimiet en natuurlijk op de totale sluitendheid van de begroting. We hopen dat we het amendement met algemene stemmen kunnen aannemen, maar we zijn blij met de steun die we al gekregen hebben. Het amendement luidt:

"Amendement 167.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 30 juni 2022, gezien het raadsvoorstel nr. Z/22/065883/304727 d.d. 7 juni 2022,

constaterende dat:

- a. sinds de begroting voor 2014 in Voorschoten gewerkt wordt met een investeringsplafond van € 100.000 per jaar (maximalisatienorm);*
- b. hier bij de begroting 2016 een absoluut schuldenplafond gebaseerd op de schuldquote aan is toegevoegd, die de maximalisatienorm eigenlijk overbodig maakt;*
- c. personele krapte en planningsoptimisme jaarlijks resulteren in onderbesteding op de voorgenomen investeringsagenda;*

overwegende dat:

- d. de grootte van de totale schuldenlast en het structurele sluiten van de meerjarenbegroting direct gerelateerd zijn aan liquiditeit en solvabiliteit van de gemeente en daarmee directe graadmeters van de financiële stabiliteit zijn;*
- e. concrete situaties te voorzien zijn waarin binnen één raadstermijn investeringen uitgesloten worden door deze maximalisatienorm, terwijl zij de schuldenbeheersing ten goede zouden komen;*
- f. eveneens concrete situaties te voorzien zijn waarin binnen één raadstermijn investeringen toegestaan worden door deze maximalisatienorm, terwijl zij vanuit het oogpunt van schuldenbeheersing kwalijk zouden zijn;*

- g. de maximalisatienorm derhalve geen wezenlijke bijdrage levert aan beperking van de gemeentelijke schuldenlast, noch noodzakelijk is voor verstandig schuldenbeleid;

Besluit:

het voorgestelde besluit als volgt te wijzigen:

Beslispunt 2 te schrappen en het laatste beslispunt te hernoemen."

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Ten opzichte van de vorige nota zien we in plaats van een absoluut plafond van € 53 miljoen inderdaad een relatief plafond met een fasering van groen naar oranje. Wij steunen en snappen het uitgangspunt om van een absoluut plafond een relatief plafond te maken. De heer Deuzeman heeft er ook gelijk in dat bij sturen op een schuldenplafond die 4 ton in feite niet meer relevant is. Vandaar dat wij het amendement steunen.

Wij vinden het belangrijk dat je bij de investeringen weleens veel harder zal moeten gaan nadenken over de impact van dat soort investeringen op de schuldquote. Dat heeft de wethouder prima uitgelegd en dat hebben de provincie en de toezichthouder trouwens ook in 2017 gezegd. Het vraagt dus een stevigere alertheid van de raad om bij grote investeringen goed na te denken over de meerjarige effecten daarvan op de lange termijn et cetera. Het wordt in mijn optiek dus belangrijker dat de gemeente goed gaat letten op wat er met die schuldquote gaat gebeuren. Dus steun voor het amendement.

Namens mijn fractie markeer ik dat wij op basis hiervan tot 130% kunnen gaan, maar dat wij dit uiteraard niet van plan zijn. Wij blijven liever aan de groene kant van de lijn zitten; dat moge duidelijk zijn.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Wij als PvdA-fractie hebben naar de nota Schuldenbeheersing gekeken. We hebben daar heel veel vragen over gesteld. Ik heb zelf afgelopen week de oude nota Schuldenbeheersing er even bij gepakt. We hebben gezien dat in die oude nota Schuldenbeheersing eigenlijk heel duidelijk staat dat je uitgangspunt moet zijn dat je terughoudend zou moeten zijn met het opbouwen van hogere schulden. We moeten constateren dat in de nieuwe nota Schuldenbeheersing de teugels een klein beetje gevierd worden. De nieuwe nota zegt dat het om een actualisering gaat, maar eigenlijk is dat natuurlijk onjuist. Er wordt een beleidswijziging voorgesteld. We geven meer ruimte aan het college dat nog niet geïnstalleerd is. Dat is ergens wel een beetje gek. Allereerst valt in het verhaal op dat het om een financieel verhaal gaat. Uitgangspunten zoals ze in het kader staan, komen er eigenlijk helemaal niet in voor. Afwegingen over het behoud van de financiële ruimte voor toekomstige colleges komen er niet in voor. De uitspraak dat de opbrengsten uit de verkoop van onroerend goed in beginsel worden aangewend voor de schuldreductie, komt er niet in voor, evenals het risico dat de schuldquote minder is indien de gemeente over minder grondpositie beschikt. Voorschoten is een gemeente die relatief over minder grond beschikt. De nota beperkt zich eigenlijk tot het enige argument dat 130% mag van de VNG. Wij vinden het gewoon een beetje lastig om hier zo'n fundamenteel besluit over te nemen bij de start van een nieuw college dat de facto nog niet geïnstalleerd is. Zoals gezegd is het probleem tweeledig: Voorschoten heeft weinig alternatieve financieringsbronnen vanwege het ontbreken van die ruime grondpositie en heeft ook een relatief hoge lastendruk voor burgers, met de ozb, zodat je ook minder makkelijk extra geld terug kan verdienen, om het zo maar te zeggen. Daar komt bij dat de energieprijzen zijn gaan stijgen vanwege de oorlog in Oekraïne en dat er nu ook hele hoge rentes worden berekend, waarmee ook die financieringslasten omhooggaan. Dat vinden wij een risico. We horen graag van de wethouder hoe hij dit ziet en wat hij van de genoemde risico's vindt.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. De nota Schuldenbeheersing is ingesteld toen Voorschoten financieel in heel zwaar weer zat. Toen was het nodig om ervoor te zorgen dat er niet te grote besluiten werden genomen of dat we daar in ieder geval heel goed over na zouden denken. De hele raad was het daar toen mee eens, maar we hebben de afgelopen vier jaar gezien dat goed doorzichte investeringen tegengehouden werden met de nota Schuldenbeheersing in de hand. Zover moet het niet komen. De SP is het er dus mee eens dat het college wat meer ruimte moet hebben om te investeren, maar mijn fractie twijfelt of er nog meer ruimte moet zijn dan nu al wordt voorgesteld, namelijk door ook nog het amendement aan te nemen. Mijn fractie is ook heel verbaasd dat twee van de vier partijen die het amendement hebben ingediend, namelijk Voorschoten Lokaal en het CDA, juist de twee partijen zijn die de afgelopen vier jaar elk investeringsvoorstel hebben

tegengehouden met de nota Schuldenbeheersing in de hand en die altijd zeiden: nee, nee, nee, dit mag niet; nee, we mogen niet te veel schulden maken; nee, de gemeente moet niet op de pof leven, want dat is het geld van de inwoners. Al die argumenten hebben we vier jaar lang gehoord van twee partijen die nu zeggen: het mag wel wat meer, hoor, want nu gaan wij het college vormen. Ik vind dat echt heel opportunistisch. Dat is een extra reden voor mijn fractie om hard te twijfelen over de vraag of dit amendement wel moet worden aangenomen.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. Dank aan het college voor de actualisatie van de nota Schuldenbeheersing. Zoals de heer Deuzeman al schetste, hebben we de afgelopen jaren gezien dat het restrictieve kader bij tijd en wijle verstandige investeringen echt onmogelijk heeft gemaakt. Hoewel meningen uiteen zullen lopen over wat "verstandig" is, durf ik te zeggen dat als we deze nota Schuldenbeheersing hadden gehad in plaats van de vorige, op de Wijngaardenlaan nu een multifunctionele culturele accommodatie zou hebben gestaan. Maar goed, het is wat het is.

De **voorzitter**: Ik zie twee heel enthousiaste interrupties. We beginnen met de heer Van Oostrum.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Volgens mij was amendement 130 een belangrijke reden waarom de MFA niet doorging. Dat was volgens mij een amendement van de SP, D66, de VVD en GroenLinks. Daar ging het volgens mij om.

De heer **Andringa** (D66): Daar heeft de heer Van Oostrum gelijk in. Het enige is dat we in alle discussies over dit onderwerp natuurlijk de hele tijd hebben geworsteld met het vraagstuk wat er mogelijk is binnen vooral die grens van € 100.000 van de kapitaallasten. Toen we inzagen dat het niet te realiseren was binnen die € 100.000 maar wel binnen het schuldenplafond, is dat elke keer een obstakel geweest in de besluitvorming. Het is speculatief en ik kan het nooit hardmaken, want je weet nooit hoe het anders was geweest, maar ik denk dus dat de kans dan aanwezig was geweest dat we de MFA wel gerealiseerd hadden.

De heer **Maassen** (SP): Ik wil toch even de credits aan de heer Van Oostrum geven: al zijn destructieve gedrag in de afgelopen drie jaar heeft ervoor gezorgd dat de MFA er nog niet is. Bovendien wil ik de opmerking van de heer Andringa nog even onderstrepen: niet alleen was de MFA er met deze nota Schuldenbeheersing twee jaar geleden al geweest, maar ook nog eens voor de helft van het geld waarvoor zij nu op de planning staat.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Ik wil hier echt bezwaar tegen maken. Het was met name amendement 130, de druk op de exploitatie, dat ertoe heeft geleid dat de Wijngaardenlaan niet doorging.

De heer **Maassen** (SP): De heer Van Oostrum roept dit steeds, maar hij zegt er nooit bij dat dat amendement er juist voor zorgde dat het budget verdubbelde.

De **voorzitter**: Meneer Andringa, vervolg uw betoog.

De heer **Andringa** (D66): Ik merk dat mijn opmerking wat losmaakt. De intentie is oprecht, want we hebben als coalitie ook in de afgelopen vier jaar best wel geworsteld met de vraag hoe wij investeringen konden dekken binnen een heel restrictief schulden- en investeringskader. Dat is ook een van de redenen waarom wij positief staan ten opzichte van het voorliggende amendement, want er moet het een en ander gebeuren in het dorp. Soms heb je ruimte nodig voor die investeringen. We hebben de afgelopen vier jaar gemerkt hoe ontzettend moeilijk het is om investeringen te doen als je zo'n restrictief kader hebt. Vandaar mijn opmerking: ik denk dat we de afgelopen vier jaar meer hadden kunnen realiseren met een ruimer kader. Daarom zijn we heel blij dat dat kader nu verantwoord gecreëerd wordt.

Wat het amendement van de heer Deuzeman en van het CDA, de VVD en Voorschoten Lokaal betreft: het is belangrijk dat het vraagstuk van de kapitaallasten uiteindelijk niet gaat over de schuldpositie, maar over de sluitende begroting. Zoals de wethouder vorige week in de commissie al aangaf, is dat natuurlijk primair waarop wij de hele tijd door de provincie beoordeeld worden. Dat blijft nog steeds als belangrijkste criterium gelden. Wij zien daar dus heil in. We kunnen ons daarom niet helemaal vinden in de door de heer Posthuma hieraan gekoppelde typering dat het heel erg gaat over een college. Vorige week stelde ik de vraag over het momentum dat er ligt en of dit het juiste moment is om dit voor te leggen. Toen werd in de commissie terecht gezegd dat het niet gaat om

een kader voor het college, maar om een kader voor de raad, waarbinnen wij als raad de investeringsvoorstellen moeten beoordelen. Het moet dus ook niet gaan over de komende vier jaar. Dat is een van de interessante formuleringen in het originele raadsvoorstel, dat wordt aangepast door het voorliggende amendement, namelijk dat het zou gaan om een investeringskader voor expliciet de komende raadsperiode, alsof er een soort wantrouwen is dat deze drie partijen er met elkaar verantwoord mee om zouden kunnen gaan, terwijl we dit soort schuldenkaders juist moeten beoordelen op basis van de lange termijn vanuit het idee: hoe gaan we hier als raad mee om? We hadden nog twijfels bij het amendement, vooral omdat we graag van de drie beoogde coalitiepartijen wilden horen hoe zij dit zouden zien, omdat zij intussen aan een tafel zitten waarop ze investeringsvraagstukken hebben liggen bij de coalitieonderhandelingen. Het feit dat zij alle drie hun handtekening onder dit amendement hebben gezet, maakt voor ons helder dat ze hierin deze keuze maken. Als zodanig denken wij dus dat dit een verstandig besluit is.

De heer **Posthuma** (PvdA): Vindt meneer Andringa niet dat de voorliggende nota niet direct in verband staat met het collegeakkoord dat we volgende week gaan bespreken?

De heer **Andringa** (D66): Natuurlijk is daar een relatie tussen. Tenminste, dat hangt ervan af. Het kan ook zijn dat er straks een coalitieakkoord ligt waarin geen enkel besluit wordt genomen over investeringen. Dan is er geen relatie; dat weten we nog niet. Dat moeten we rustig afwachten, maar natuurlijk hangen het beleid van de komende vier jaar en de mate waarin dat wel of niet uitgevoerd kan worden - dat geldt vooral voor de investeringen daarbinnen - hier een-op-een mee samen. Wij stellen dat we, als wij binnen die 100% of in een uitzonderlijk geval net boven die 100% van de schuldquote blijven, daarmee kunnen vaststellen dat we een verantwoord schuldenbeleid voeren en dat wij dat uiteindelijk als raad zullen doen, of nou de coalitie of de oppositie dat doet. Daarbinnen moeten wij volgens mij als hele raad die voorstellen beoordelen.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. We sluiten ons grotendeels aan bij de woorden van de heer Deuzeman en de heer Andringa. We sluiten ons niet helemaal aan bij de opmerking dat we meer hadden geïnvesteerd als we een minder strak kader gehad hadden, want los van het schuldenplafond en de jaarlijkse afschrijving gaat het toch echt altijd om een sluitende begroting. We hebben de afgelopen vier jaar echt niet veel rek gehad om geld te investeren. Wij zien dat optimisme dus wat anders. We vinden wel dat er een heel degelijke nota Schuldenbeheersing voorligt. Ja, het is een verruiming, maar onze begroting is ook omhooggegaan. Het ademt dus mee met de omvang van de begroting. Juist dat meeademen vinden we heel plezierig in plaats van het hantieren van absolute getallen. Wij zijn ervan overtuigd dat het beperken van de investering tot die 4 ton in een collegeperiode - om het goed te zeggen, moet ik "de kapitaallast" zeggen - eerder in de weg zou zitten en niet zozeer een extra beveiliging zou geven. De omvang van een enkele investering - als je een school wil bouwen, kost dat immers veel geld - moet niet beperkt worden door deze toe te voegen kapitaallast als we het anderszins wel kunnen dragen binnen de begroting van Voorschoten. Dat is de reden waarom wij het amendement van harte mede hebben ondertekend.

De heer **Posthuma** (PvdA): Het bedrag van 4 ton wordt weggehaald met het amendement. Ik weet dat de VVD altijd staat voor een solide begroting. Van 4 ton naar geen enkel bedrag is wellicht een hele grote stap. Heeft de VVD overwogen om daar een ander bedrag tegenover te zetten?

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Nee, dat heeft de VVD niet overwogen, puur omdat wij vertrouwen hebben in de twee waarborgen: de schuldquote en de sluitende begroting. Dat is voldoende. Ergens anders een grens zetten helpt eigenlijk helemaal niks en zit soms in de weg. Dat zou jammer zijn. Wij zijn net als het CDA en Voorschoten lokaal absoluut geen voorstander van het maken van enorme schulden. Wij gaan ook niet jubelend naar de 130%. Dat is niet de intentie, maar we moeten onszelf ook niet in de weg zitten om een investering te kunnen doen.

Wethouder **De Bruijn**: Voorzitter. Volgens mij kan ik heel kort zijn, want u heeft zelf alle argumenten en inzichten al gewisseld. Het college heeft deze nota in eerste instantie ingediend met inderdaad de € 400.000 erin, omdat wij dachten dat het, ook met het verleden in ons achterhoofd, heus wel goed is om een paar hekjes neer te zetten. Maar het wordt wel wat krap - ik reageer nu ook een beetje op de vraag van de heer Posthuma - als je de huidige situatie met de risico's van Oekraïne, stijgende rente en stijgende prijzen verhoudt tot de € 400.000 en wat al in de Kadernota staat over wat we potentieel willen investeren. Ik moet zeggen dat ik heel veel vertrouwen heb in onze financiën, waarmee we dat risico ook op kunnen vangen. Gelukkig heb ik ook vernomen dat we op tijd nog een lening met voordelige rente hebben vastgelegd. Gelukkig zijn onze mensen daar

heel scherp op. Natuurlijk blijft kapitaalvernietiging gewoon een heel groot risico als we straks helemaal niet meer investeren in onze panden of in nieuwe zaken. Ik denk dat dat belangrijk is. Met de huidige situatie en ook met dat nieuwe inzicht ben ik het ook eens met wat hier in de raad gewisseld is, namelijk dat er nog voldoende hekjes overeind staan met de eis van een sluitende begroting en de schuldquote waar we het over hebben. Wij worden natuurlijk ook gelukkig van wat hier gedeeld wordt, namelijk dat we niet met z'n allen met gierende banden richting de 130% willen. Nee, we willen ons natuurlijk nog richting die 100% begeven.

De heer Van Oostrum zegt terecht dat dit alertheid van de raad vraagt, maar met de door u en mij genoemde instrumenten denk ik dat we met z'n allen voldoende verantwoordelijk zijn om ook zonder de € 400.000 verder te kunnen. Daarom adviseert het college positief over het amendement.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik hoor het geloof dat we voldoende in staat zijn om dat bij elkaar te kunnen houden, maar volgens mij zijn we als gemeente nog niet zo heel lang geleden, in 2017, onder curatele gezet doordat de raad van tevoren eigenlijk dacht: we blijven binnen die marges opereren. Daarbij zijn we godsgruwelijk uit de bocht gevlogen. Hoe zit dat?

Wethouder **De Bruijn**: Ik denk dat we daar juist heel erg van hebben geleerd. Ik denk dat dat ook de reden is waarom we als college in eerste instantie voorzichtiger waren; dat heb ik zojuist ook gezegd. Maar juist wat wij in het verleden hebben meegemaakt, maakt ons als raad volgens mij in de toekomst ook een stuk alerter en voorzichtiger. Ik denk dus dat dat zeker zal bijdragen.

De **voorzitter**: Ik ga het rijtje langs voor de tweede termijn.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Ik ben blij met de steun van de rest van de raad en van de wethouder en met het positieve advies. Laat ik, ook gelet op de discussie van zojuist, het volgende zeggen. Natuurlijk ontslaat deze nota Schuldenbeheersing ons niet - dat heeft zij nooit gedaan - van de plicht om zorgvuldig af te wegen of een investering nodig is of niet. Ik hoor partijen zeggen dat zij helemaal niet van plan zijn om jubelend naar de 130% te gaan; dat hoorde ik mevrouw Van Meenen zojuist zeggen. Dat zou inderdaad onverstandig zijn. Misschien is het nodig; laten we dat zien. We zien wel dat eigenlijk algemeen erkend wordt dat de limiet zoals die er lag, ons in de weg gezeten heeft. Die heeft de vorige coalitie ontzettend in de weg gezeten. Het was natuurlijk ontzettend fijn geweest als we in de vorige periode meer ruimte hadden gehad om dingen uit te voeren, maar het lijkt mij ook niet zo'n heel goed idee om op basis van jaloezie te zeggen: "dan krijgen jullie dat ook niet". Het is beter voor de bestuurbaarheid van Voorschoten als er ruimte is om te kunnen investeren. De wethouder zei het zelf al: we moeten tot investeringen kunnen komen om kapitaalvernietiging te voorkomen. Wij willen dat vertrouwen geven aan deze partijen en aan deze raad. Laten we er op deze manier voor zorgen dat het dorp enigszins door kan.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Ik sluit me aan bij de woorden dat we niet jubelend naar 130% gaan. Alertheid blijft zeker geboden. We moeten vervangingsinvesteringen doen. Nogmaals, we zijn er bij de begroting elk jaar zelf bij. Dan moeten we goed kijken welke investeringen we wel doen en welke niet en wat dat betekent voor de schuldquote. Alertheid blijft dus gewoon geboden. We stemmen in met de nota.

De **voorzitter**: Er is verder geen behoefte aan een tweede termijn. Er waren in de tweede termijn geen vragen aan de wethouder. Ik sluit dus de beraadslaging en we gaan over tot de stemmingen.

In stemming komt amendement 167 van GroenLinks, het CDA, de VVD en Voorschoten Lokaal.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met 19 stemmen tegen 1 stem, waarbij de fractie van de PvdA ertegen heeft gestemd.

Het geamendeerde voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met 19 stemmen tegen 1 stem, waarbij de fractie van de PvdA ertegen heeft gestemd.

9. Kadernota 2023 (raadsregistratienummer Z/22/066085/305168)

De **voorzitter**: De Kadernota bevat uitgangspunten voor het opstellen van de begroting en ligt ter vaststelling voor. Vanwege de formatie van het nieuwe college heeft de nota een beleidsarm karakter.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. Het belangrijkste besluit uit de Kadernota hebben we eigenlijk zojuist vastgesteld bij de nota Schuldenbeheersing. Voor de rest is het natuurlijk een beleidsarme Kadernota. We constateerden vorige week in de commissie al dat het bijna een hamerstuk zou kunnen zijn, wat voor een Kadernota natuurlijk opmerkelijk is. Maar goed, dat heeft allemaal te maken met het moment waarop we dit bespreken. Ze zijn formeel nog niet ingediend, maar ik ga toch maar in op het amendement en de twee moties. Daar zitten wat ons betreft wel wat vraagstukken in. Amendement 168 roept op om beslispunt 4 over de reserve Onderwijshuisvesting te schrappen. Dat verbaast mij nogal, omdat we de afgelopen jaren, vooral ook van het CDA, vrij nadrukkelijk gehoord hebben hoe belangrijk het is dat die reserve Onderwijshuisvesting ingericht wordt voor de financiering van onder andere de Fortgensschool en vooral ook omdat er helemaal geen motivatie in staat. "Van mening dat beslispunt 4 van het raadsvoorstel in dit stadium niet opportuun wordt geacht". Dat laat wel héél veel vraagtekens open over welke cryptische overwegingen daaraan ten grondslag liggen. Het is ook hilarisch, want de "mening" daarvoor is dat "eenduidige beslispunten bijdragen aan duidelijke besluitvorming". Het daaropvolgende punt is de meest onduidelijke overweging die ik ooit ergens in een amendement of een motie tegen ben gekomen. Ik vind dus dat daar een héél bijzondere dynamiek ontstaat. Wij gaan er dan maar van uit dat er aan de coalitieonderhandelingstafel allerlei doordachte plannen zijn gesmeed over onderwijshuisvesting. Die zijn vast fantastisch, maar de realiteit is dat die nu niet op tafel liggen, dat we niet weten wat er volgende week gaat gebeuren met een coalitieakkoord en dat het heel onverstandig zou zijn om deze middelen nu niet te realiseren voor de Fortgensschool als we helemaal niet weten of we het volgende week via een andere manier alsnog voor elkaar krijgen. Want het is nogal presumptief om hier vooruit te lopen op besluitvorming die nog niet eens is uitgewerkt of gepresenteerd. Als zodanig zou het dus heel gek zijn, want dit kan als effect hebben dat er eind volgende week ineens geen geld gereserveerd is omdat het én niet in het coalitieakkoord én niet in deze reserve geregeld is. Dan mogen de ondertekenaars van dit amendement aan de Fortgensschool gaan uitleggen waarom er geen geld voor die school is. Dat zou ik een opmerkelijke ontwikkeling vinden.

De heer **Maassen** (SP): Ik ben het helemaal met de heer Andringa eens dat de ondertekenaars van het amendement dan naar de Fortgensschool toe moeten. Een suggestie: misschien kan het CDA met rouwboeketten gaan.

De heer **Andringa** (D66): Ik snap deze referentie vanuit een eerder idee over bloemen.

De **voorzitter**: Laten we het vanavond een beetje gezellig houden.

De heer **Maassen** (SP): Excuus, voorzitter. Het was inderdaad een niet zo handige referentie aan de bloemen. Excuus.

De heer **Andringa** (D66): Ik wilde net zeggen: die opmerking laat ik verder voor wat die is. Maar ik zou dit dus raar vinden. Er ligt nu een Kadernota voor die is gebaseerd op het huidige beleid. Amendement 144 - dat zeg ik even uit mijn hoofd - waarop dit gebaseerd is, is het huidige beleid. In die zin is het logisch dat de huidige Kadernota, die beleidsarm is en die is gebaseerd op het huidige beleid, gewoon wordt aangenomen en dat er niet al wijzigingen in worden doorgevoerd met amendementen die vooruitlopen op een te verwachten coalitieakkoord. Want dan vraag ik me af: waarom deze ene wijziging in de Kadernota en waarom niet alle andere wijzigingen die straks misschien ook uit het coalitieakkoord voortkomen? Het levert dus een hele schimmige situatie op, zeker gezien motie 247, waarin dezelfde drie partijen de uitspraak doen dat de begroting niet alleen op basis van de Kadernota maar straks ook op basis van het coalitieakkoord opgesteld moet worden. Dat maakt dit beslispunt in het amendement ook overbodig, want als motie 247 wordt aangenomen, wordt daarmee al expliciet de ruimte gecreëerd om, als in het coalitieakkoord een ander besluit wordt genomen, dit gedeelte niet in de begroting op te nemen. Het levert dus een beetje een schimmig besluitvormingsproces op, waarbij drie partijen weten wat er ten grondslag ligt aan een amendement en waarbij aan ons als raad gevraagd wordt om daar een mening over te vormen. Wij zijn dus niet geneigd om amendement 168 te steunen.

Wat motie 247 betreft heb ik een enigszins semantische opmerking. Wij snappen volkomen wat de drie indienende partijen zeggen, maar er zijn altijd meer uitgangspunten die als basis gelden voor het uitwerken van een begroting. Een Kadernota is er daar één van, maar bijvoorbeeld het principe dat een begroting sluitend moet zijn, is daar een andere van. Het is dus niet meer dan logisch. Er is ook niks tegen de motie. Het is evident. Volgens mij is de motie niet nodig om af te dwingen dat

in het coalitieakkoord dat straks wordt vastgesteld, besluiten worden genomen die vervolgens in de begroting verwerkt moeten worden. Dat lijkt ons evident, want anders zou je geen coalitieakkoord hoeven op te stellen.

Wij snappen heel goed wat de intentie is van motie 248 van de PvdA. We werken in een Kadernota heel nadrukkelijk uit welke mogelijke kostenposten en investeringen te verwachten zijn, maar tegenover kostenposten en investeringen staat ook inverdienvermogen. Dat heeft ook invloed op de rest van de begroting. Als we alle kostenplaatjes zo nadrukkelijk uitwerken, is het dan niet logisch om ook het inverdienvermogen of het potentiële inverdienvermogen uit te werken? Wij kunnen ons dus goed in dat idee vinden. Wel hebben we nog vragen over hoe goed dit in de praktijk uit te voeren is. Daarover wachten we het advies van het college rustig af. Wat het inverdienvermogen is van bijvoorbeeld het verkopen van een stuk grond, hangt immers af van wat je voor die grond kan krijgen. Als je uitgaat van het inverdienvermogen dat je kan realiseren door ergens woningbouw toe te staan, leveren 12 woningen een heel andere grondopbrengst op dan 24 woningen. Er zijn dus twijfels of je dit daadwerkelijk kan kwantificeren in een Kadernota. Daar horen we graag meer over van het college, maar voor zover dit mogelijk is, staan we hier heel positief tegenover en kan het veel toevoegen.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Wij hebben al in de commissie onze sympathie en steun voor de Kadernota toegezegd. Ik zal me in dit stadium dus beperken tot een toelichting op de motie en het amendement. Ik snap wat de heer Andringa zegt: er zijn nog meer andere ongeschreven regels, regels uit het BBV, et cetera. Dat is een terecht punt. U heeft daar helemaal gelijk in. Wij vonden het echter toch belangrijk. Strikt gezien is het beslispunt om op basis van deze Kadernota over te gaan tot uitwerking. Je zou aan beslispunt 1 een bepaalde uitleg kunnen geven in de zin van: hé, daar zit het coalitieakkoord niet bij. Wij vonden het dus netjes om even te demarqueren dat er nog een coalitieakkoord aan komt dat er als tussenstap nog bij komt in de uitwerking van de begroting. Is dat noodzakelijk of niet? We vonden het in ieder geval duidelijk om dit te demarqueren. Dan weten we ook wat we vanavond besluiten. Dat is één. Het tweede punt ten aanzien van het amendement is het volgende. Ik vind u zeker in de afgelopen periode een eerlijke en constructieve man. Ik snap uw punt ten aanzien van de motivatie voor het schrappen van beslispunt 4. Ik moet ruiterlijk erkennen dat ik de motivatie erbij had moeten zetten; daar ben ik het mee eens. Ik zal dit hier dus mondeling toelichten, want nogmaals, ik snap uw punt. Het punt is dat amendement 154 in dit voorstel een beperkte uitleg geeft. Het oorspronkelijke amendement was: reserveren voor onderwijshuisvesting in den brede, dus niet alleen voor de Fortgensschool, maar juist ook voor de periode die daarna komt. Dit voorstel geeft een beperkte uitleg van amendement 154. U begrijpt zelf, zeker na onze inspanningen in de afgelopen jaren voor dit onderwerp, dat wij met de coalitie goed willen praten over hoe wij uitvoering gaan geven aan amendement 154. Laten wij de Fortgensschool in de steek? Het antwoord is duidelijk: nee. Ik heb ook contact gehad met de ambtelijke projectorganisatie. Sloop en dus tijdelijke huisvesting zullen naar verwachting pas in 2024 aan de orde zijn. Wij laten de Fortgensschool natuurlijk niet in de steek. Wij zorgen natuurlijk dat er tijdelijk geld is, maar wij willen wel goed de ruimte hebben om met elkaar in coalitieverband even goed na te denken over de toepassing van amendement 154.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik heb met interesse zitten luisteren naar de toelichting van de heer Van Oostrum op het schrappen van amendement 154, want ook wij hadden daar vragen over. Indertijd werd dit neergezet als het door de gemeente kunnen voldoen aan de zorgplicht jegens de scholen. Het werd ook neergezet als een garantie voor de scholen dat de gemeente ze niet laat vallen. Dat was ook een van de redenen waarom wij dat amendement mede hebben ingediend. Ik moet me wel afvragen welke boodschap we nu naar de scholen sturen: óf het was altijd al een beetje cynisch en het ging er helemaal nooit over óf het nieuwe college heeft niet de intentie om aan die zorgplicht te voldoen. Op een gegeven moment zijn er immers niet heel veel smaakjes over. Wat is de reactie van de heer Van Oostrum daarop?

De heer **Van Oostrum** (CDA): Heel simpel: wij schrappen amendement 154 niet. Wij schrappen hier alleen het beslispunt. Dat is dus iets heel anders dan voorbijgaan aan de zorgplicht. Daar kan ik ook niet aan voorbijgaan, want dat is gewoon een wettelijke plicht. Daar krijgen we ook inkomsten voor. Wij nemen even de tijd om in coalitieverband hierover na te denken. We hebben die tijd ook, omdat er pas in 2024 gebouwd gaat worden. We laten de school dus niet in de steek, juist uitdrukkelijk niet. De zorgplicht blijft gewoon overeind. Die kun je overigens ook uit de exploitatie dekken. Maar nogmaals, we willen in coalitieverband even goed nadenken over de uitvoering van amendement 154.

De heer **Andringa** (D66): Ik was verbaasd over de tussenzin dat je de zorgplicht ook uit de exploitatie kunt dekken. Dat was het argument dat de heer Cramwinckel vier jaar lang heeft gebruikt en dat de hele tijd door de heer Van Oostrum werd getorpedeerd met: dat kan niet, dat mag niet, we moeten het in de reserve storten. Nu neemt hij letterlijk de zin van de heer Cramwinckel over. Dat was overigens niet de opmerking die ik wilde maken. Ik snap best wat de heer Van Oostrum zegt over het idee om breder te willen kijken dan alleen naar de € 1,3 miljoen die nodig is voor de sloop en de tijdelijke huisvesting van de Fortgensschool. Gelijktijdig is nu helder dat minimaal die € 1,3 miljoen nodig zal zijn voor de sloop en de tijdelijke huisvesting. Ik zie dan niet zo goed wat het argument is om niet in elk geval het eerste gedeelte van beslispunt 4, namelijk de onttrekking uit de concernreserve en de storting in de reserve Onderwijshuisvesting, door te voeren. Ik zou het u ook politiek willen meegeven voor de coalitieonderhandelingen, want dit betekent dat u alvast € 1,3 miljoen in die reserve Onderwijshuisvesting heeft zitten en dat u die straks, volgende week, niet alsnog extra moet regelen. De andere kant op: als er volgende week een coalitieakkoord ligt waarin heel trots wordt gezegd "kijk eens, we hebben € 5 miljoen in de reserve Onderwijshuisvesting gestort", zal duidelijk zijn dat u er met dit amendement eerst € 1,3 miljoen uit heeft getrokken om er vervolgens € 5 miljoen in te storten. Dat is een beetje een broekzak-vestzakverhaal. Ervan uitgaande dat de reserve overeind blijft - daar ga ik volkomen van uit, want de heer Van Oostrum en ik hebben elkaar er de afgelopen jaren goed op gevonden dat de reserve Onderwijshuisvesting overeind zou blijven - zie ik dus geen reden om daar nu niet alvast € 1,3 miljoen in te storten. Dan zou je hooguit het tweede streepje bij het beslispunt kunnen verwijderen over waarvoor dat dan aangewend zou moeten worden, maar dan kan je er in elk geval alvast een bedrag in storten.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): De heer Andringa geeft aan dat je er alvast iets in kunt storten en dat het daar dan maar alvast staat. Wij hebben ons laten vertellen - daarmee klap ik een klein beetje uit de school vanuit de coalitieonderhandelingen - dat dit technisch ingewikkeld is. Het creëren van een specifieke reserve betekent dat je moet definiëren wat het doel is, hoeveel geld je reserveert en waarvoor. Het betekent ook dat je niet incidenteel kunt storten, maar dat dat structureel moet. Dat is precies waar de beoogde coalitie extra tijd voor nodig heeft om daarover met elkaar te onderhandelen. Dat is de achtergrond van dit amendement.

De heer **Andringa** (D66): Ik vind het nu wat ingewikkeld worden. Ik snap heel goed wat mevrouw Van Meenen zegt, maar dit betekent wel dat ons nu gevraagd wordt om een besluit te nemen op basis van informatie die wij niet hebben als raad. Klaarblijkelijk hebben drie partijen in deze raad die informatie gekregen, maar daar is raadsbreed geen informatie over gekomen. Dat vind ik erg ingewikkeld. Wellicht moet het college ons daarover dus nog een informerend briefje of zo doen toekomen, want het wordt wat ingewikkeld als wij nu een besluit moeten nemen op basis van informatie die alleen op de coalitieonderhandelingstafel heeft gelegen.

De **voorzitter**: Een kleine correctie: het college gaat geen informatiebrieven sturen over coalitieonderhandelingen. Dat is een kleine correctie op het geheel.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Ik denk dat de heer Andringa het nodeloos ingewikkeld maakt. Hij mag natuurlijk altijd tegenstemmen.

De heer **Andringa** (D66): Ik mis de informatie op grond waarvan ik kan overwegen om voor of tegen te stemmen, omdat drie partijen hier vanuit de ambtelijke ondersteuning blijkbaar informatie over gekregen hebben die de rest van de raad niet heeft. Op basis van ontbrekende informatie kan ik dus geen oordeel vellen.

De **voorzitter**: Ik attendeer de fractie van D66 op de spreektijd: er zijn nog 39 seconden. Volgens mij was de heer Van Oostrum klaar met zijn eerste termijn.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Dat heeft u goed gezien. Het amendement en de motie, die mede worden ingediend door de VVD en Voorschoten Lokaal, luiden:

"Amendement 168.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 30 juni 2022, gezien het raadsvoorstel inzake de Kadernota 2023 met kenmerk Z/22/066085/305168,

constaterende dat de beslispunten 3 en 4 in het raadsvoorstel behorende bij de Kadernota 2023 voor meerdere uitleg vatbaar zijn;

van mening dat:

- a. eenduidige beslispunten bijdragen aan duidelijke besluitvorming;
- b. beslispunt 4 van het raadsvoorstel in dit stadium niet opportuun wordt geacht;

Besluit:

- beslispunt 3 in het raadsvoorstel als volgt te wijzigen:

Beslispunt 3:

De in de Kadernota 2023 opgenomen investeringsplanning toe te passen als uitgangspunt voor de begroting 2023;

- beslispunt 4 te schrappen,

en gaat over tot de orde van de dag."

"Motie 247.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 30 juni 2022, gelezen de Kadernota 2023,

overwegende dat de raad bij de Kadernota 2023 kaders vaststelt op basis waarvan de begroting 2023 wordt uitgewerkt;

constaterend dat een nieuw college van VVD, VL en CDA naar verwachting op 7 juli 2022 wordt geïnstalleerd, waarbij tevens een nieuw coalitieakkoord wordt vastgesteld;

van mening dat het in de rede ligt dat een nieuw college zijn nieuwe coalitieakkoord mede als kader zal gebruiken bij de uitwerking van de begroting 2023;

verzoekt het college het coalitieakkoord voor de raadsperiode 2022-2026 mede als basis te gebruiken voor de uitwerking van de begroting 2023,

en gaat over op de orde van de dag."

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Ik sluit me aan bij het betoog van de heer Van Oostrum, maar om de heer Andringa nog even tegemoet te komen: voor zover ik het begrepen heb tijdens ons gesprek, is het puur een boekhoudkundig ding. Maar goed, dat neemt niet weg dat de informatieachterstand inderdaad onhandig is. Dat kan ik me heel goed voorstellen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Deze Kadernota is inderdaad een beetje merkwaardig. Ik heb nog nooit zo'n karige discussie over de Kadernota meegemaakt, hoewel er Chinees was vooraf. De hele brede politieke discussie kunnen we laten zitten, maar ik wil erop wijzen - dat mag ook wel als coalitielid - dat de financiële vooruitzichten helemaal niet slecht zijn, zeker na de Meircirculaire. Daarbij helpt het geld uit het Gemeentefonds, maar ik denk dat we ook mogen erkennen dat er door het zittende college vrij prudent begroot is. Ik denk dat dat ook de verdienste is van de wethouder van Financiën, Marcel Cramwinckel. Ik spreek ook richting hem dus mijn waardering uit.

Het is inderdaad een beleidsarme Kadernota, want het college is demissionair. We zullen waarschijnlijk volgende week een bredere vooruitblik hebben. De heer Andringa had het al over het amendement en ik heb net al een vraag gesteld aan de heer Van Oostrum. Amendement 168 is ingediend als een technisch amendement. Dat geldt zeker voor het eerste punt, maar ook wij struikelen over dat tweede punt. Mevrouw Van Meenen zei dat het technisch ingewikkeld is, want je moet specifiek aangeven wat er dan in zit en wat het doel ervan is. Dat is exact wat hier in de Kadernota gedaan wordt. Er is namelijk € 1,3 miljoen begroot voor de sloopkosten. Dat is exact de reden waarom het de beperktere vorm gekregen heeft die het hier heeft. Ik struikel een klein beetje over het feit dat het CDA dit eerst inbrengt als absoluut noodzakelijk om te kunnen garanderen dat deze gemeente kan voldoen aan haar verplichtingen en daar vervolgens enkele maanden

later vrolijk op terugkomt met exact hetzelfde argument als het eerder afgewezen argument, met als enige verschil dat het CDA er nu zicht op heeft om zelf in het college te zitten en dat het nu helemaal kennelijk wat vloeiender is. Ik vind dit kwalijk, vooral ook omdat dit een breed aangenomen amendement is. Ik denk niet dat je daar zomaar, en passant, in een Kadernota overheen kunt stappen zonder daarbij met een betere argumentatie te komen. Ik denk niet dat dit een discussie voor dit moment is.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Met alle respect, ik vind echt dat u er een beetje een karikatuur van maakt. De partij die zich hier hard heeft gemaakt voor reservering voor onderwijshuisvesting, is mijn partij geweest. Daar zijn we heel lang alleen in geweest. Wij schaffen de reservering niet af. Wij willen alleen een fatsoenlijke discussie hebben over de toepassing en de reikwijdte van amendement 154. De uitleg die hieraan wordt gegeven, vinden wij een beperkte uitleg van het amendement. Het is technisch ingewikkeld. Geeft u ons daar wat ruimte voor. Het is dus absoluut niet waar dat we de bestemmingsreserve of het amendement buiten werking stellen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Het amendement vroeg letterlijk om opname hiervan in de Kadernota. De heer Van Oostrum gaf terecht aan dat het CDA zich hiervoor altijd hard heeft gemaakt. Het CDA is zelf met het amendement gekomen en is nu ook degene die zelf als eerste indiener van het amendement het besluitpunt weer onderuit haalt. Ik vind dat erg opmerkelijk. We hebben hier met een grote meerderheid van de raad voor gestemd. Die meerderheid is alleen maar gegroeid sinds de verkiezingen, maar op de een of andere manier is het punt nu niet meer relevant. Het doet ons een beetje afvragen waarom het dan in eerste instantie zo belangrijk was om dat nu in die reserve te zetten, want het college heeft al die tijd al gezegd dat dit een ingewikkelde zaak is en dat we dit waarschijnlijk vanuit de exploitatie moeten dekken. Daarom vroeg het college: geef ons de tijd om hiernaar te kijken. Dat is een luxe die het CDA het zittende college nooit geboden heeft en die het nu zelf wel vraagt. Dat vind ik enigszins frappant.

De heer **Van Oostrum** (CDA): De wijze waarop amendement 154 wordt uitgelegd en geduid in beslispunt 3 vinden wij voor discussie vatbaar. Geeft u ons nou even tijd om in coalitieverband goed hiernaar te kijken. U hoort mij helemaal niet zeggen dat wij de reservering voor onderwijshuisvesting afschaffen. Dat zeggen wij helemaal niet. Wij willen alleen gewoon de tijd nemen om goed na te denken over de technische uitwerking van amendement 154, anders dan hier opgenomen staat.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Het lijkt me dat het voor het instellen van de reserve allereerst een goede stap zou zijn om die te vullen met het concrete bedrag dat nu ook bekend is. Maar goed, we zullen waarschijnlijk volgende week zien wat daar verder uit komt.

Dat brengt mij bij motie 247. Ook die vinden wij merkwaardig. We snappen dat er gezocht wordt naar een manier om toch nog enige sturing te kunnen geven na deze beleidsarme Kadernota. Daar hebben we alle begrip voor. De nieuwe coalitie wil dat natuurlijk. We zitten in een verkiezingsjaar. Zolang dat goed gemotiveerd is, hoeft dat ook geen probleem te zijn. Kom dan met voorstellen. Wij zijn altijd bereid om daarover na te denken en daarin mee te gaan. Dat vonden wij overigens ook in de afgelopen periode al, maar GroenLinks was toen ook niet de partij die dogmatisch elke keer zei dat alles bij de Kadernota integraal overwogen moest worden. We snappen dat dit nu een probleem oplevert voor enkele partijen die zich nu zelf geconfronteerd zien met het feit dat dit ontzettend beperkend is, omdat ze een jaar verder zijn voordat ze aan eigen beleid kunnen beginnen. Maar wat wij niet snappen, is hoe ze dat probleem willen oplossen door nu de facto een paar blanco velletjes achterin de Kadernota te doen en te zeggen: daar gaan we nog dingen op schrijven, maar laten we alvast zeggen dat dat dan ook onderdeel is van de kaderstellende functie van de Kadernota. Om eerlijk te zijn vragen de drie indienende partijen een aantal beoogde oppositiepartijen nu om in te stemmen met een document dat ze werkelijk nog niet gezien hebben en om dat kaderstellend te maken. Dat is toch een bizar voorstel? En als dat al zo is, dan is het ook opmerkelijk dat wij eerst stemmen over een raadsvoorstel dat zegt dat we deze Kadernota gaan gebruiken als basis voor de begroting. Dat wordt dan kennelijk zo uitgelegd dat dat ook de unieke basis voor de begroting is, hoewel de heer Andringa aangaf dat je dat misschien niet zo hoeft te zien. Maar vervolgens wordt in een motie gezegd: dat hebben we nu net besloten, maar dat gaan we dus niet doen. Dat lijkt mij niet een hele solide manier van besturen. Dan zou het een amendement moeten zijn, maar wij gaan er eigenlijk van uit dat we dit gewoon ter kennisgeving aan kunnen nemen en dat de motie wellicht volgende week ingebracht wordt.

Wat motie 248 betreft: we snappen de wens om ook de inkomstenkant te belichten. De investeringsplanning zoals die in deze Kadernota heeft gestaan, was volgens mij eenmalig naar aanleiding van amendement 144. Tegelijkertijd zou het voor de balans goed zijn om daar meer inzicht in te krijgen. We zouden graag van het college horen welke mogelijkheden het daarvoor ziet.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik was vandaag de hele dag aan het werk. Op het laatste moment kreeg ik de stukken van het CDA binnen. Ik heb ze dus eigenlijk pas op het allerlaatste moment goed kunnen bekijken. Vooral omdat er zulke structurele dingen gevraagd worden, vind ik het voor zoiets betrekkelijk laat om het te krijgen. Mijn motie is ook pas vanmiddag verstuurd, maar is minder verstrekkend. Dus een verzoek aan andere partijen: als jullie willen dat we er op een goede wijze iets van kunnen vinden, geef dan de tijd, zodat ik het nog op tijd kan doornemen.

Aan de ene kant hebben wij nog steeds zorgen over de slagkracht van de ambtelijke organisatie: zijn we in staat om de mooie plannen die in de Kadernota staan, goed uit te voeren? Ik refereer nog maar eens aan het hoge ziekteverzuim, aan het feit dat 15% van de vacatures niet is ingevuld en aan het hoge inhuurpercentage voor maar liefst 35% van de begroting. Dat zijn hele hoge aantallen, die ons zorgen baren: kunnen de dingen eigenlijk uitgevoerd worden of niet?

De reden waarom ik de motie wil indienen, is dat in de hele Kadernota heel duidelijk staat wat de eventuele investeringen en de kosten zijn. Ik heb in de discussies in de raad gemerkt dat zij vaak gaan over de kosten en niet zozeer over iets wat mogelijk iets op zou kunnen leveren. Dan moet je een onderscheid maken. Enerzijds gaat het om incidentele opbrengsten, die je bijvoorbeeld kunt krijgen met het verkopen van grond of van een stuk eigendom. Anderzijds moet je in de begroting inzichtelijk maken wat het eigenlijk betekent als je bijvoorbeeld het percentage van een bepaalde belasting omhoog of juist omlaag wil brengen. Daardoor heb je duidelijke knoppen, waardoor je als raad een betere discussie kan voeren dan alleen sec te kijken naar de kosten. Er is ook een opbrengstenkant voor de gemeente. Die zakelijke manier zou ik er graag in willen brengen. Vandaar mijn oproep aan het college om de motie over te nemen.

Ik wil ingaan op de vragen die wij als Partij van de Arbeid afgelopen week hebben gesteld over de multifunctionele accommodatie. Uit de antwoorden op die vragen blijkt dat de optie niet zijnde bij de bibliotheek of het realiseren van een mogelijke combinatiekorting door verschillende functionaliteiten bij elkaar te krijgen, niet goed is meegenomen in de hele discussie. Dat vinden wij echt jammer en een gemiste kans, want zo kun je een goede discussie voeren over de investering die je maar eenmalig kan doen. Dat vinden wij als fractie eigenlijk teleurstellend. De motie luidt:

"Motie 248.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 30 juni 2022,

constaterende dat

- a) op hoofdlijnen in de Kadernota goed inzichtelijk is gemaakt wat de mogelijke investeringen van de gemeente Voorschoten voor de komende jaren zijn, ook na 2026;*
- b) het voor de raad in de Kadernota niet inzichtelijk is wat de inverdieneffecten van de gemeente Voorschoten zijn;*

voorts constaterende dat:

- c) de mogelijke opbrengsten niet nader uitgewerkt zijn in de huidige Kadernota, en slechts als p.m.-post staan opgegeven;*
- d) eventuele gemeentelijke grondverkoop ook niet in de Kadernota staan opgenomen;*

van mening dat voor een goede, integrale afweging van de gemeenteraad het noodzakelijk is om inzichtelijk te hebben wat mogelijke verdieneffecten van de gemeente zijn, zodat de raad - met inzicht in zowel de investeringskant als de inverdienkant - een goede afweging kan maken;

verzoekt het college bij iedere Kadernota ook de inverdieneffecten van de gemeente expliciet mee te nemen in de Kadernota, zodat een evenwichtig beeld kan worden verkregen,

en gaat over tot de orde van de dag."

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. Voor ons ligt een beleidsarme Kadernota, die we als onderhandelende partijen nog iets beleidsarmer wilden maken. Daartoe hebben we het amendement ingediend. We wilden er met name duidelijkheid over verschaffen dat we de investeringen die zo keurig opgenomen zijn in de Kadernota, nu niet in één keer goedkeuren, maar dat we daar met elkaar toch echt jaar op jaar naar moeten kijken en dat we niet zeggen: dit is de lijst en die gaan we doen. Zo hebben we dus ook naar het creëren van de bestemmingsreserve gekeken; dat is op dit moment niet opportuun. Vandaar dat wij dit amendement mede hebben ingediend.

Dan de motie om aan te geven dat wij graag ook het coalitieakkoord willen betrekken bij de kaders waarop het college de begroting baseert. Zoals de heer Andringa al zei, is de vraag of dit niet een overbodige motie is. We hebben het gezien als een stukje transparantie dat we dit inderdaad willen en, als het aan ons ligt, zullen gaan doen.

Wethouder **De Bruijn**: Voorzitter. Ik denk dat er een goede discussie is geweest. Ik zal het dus niet te uitgebreid maken. Ik zal met name reageren op het amendement en de motie. Over amendement 168 kan ik u meegeven dat wij die als college overlaten aan het oordeel van de raad. Het is natuurlijk een afweging die hier in de raad voorligt. Aan de ene kant denken wij dat er, ook als het beslispunt wel zou doorgaan, nog steeds voldoende ruimte voor een nieuwe coalitie is om daar een eigen sausje overheen te gooien. In die zin zou het volgens mij dus geen kwaad kunnen. Aan de andere kant - dat is natuurlijk de afweging - kan ik me voorstellen dat de formerende partijen het nog beleidsarmer willen en dat zij hier graag nog over willen spreken. In die zin laten we het amendement dus over aan het oordeel van de raad.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik merk allereerst op dat de Kadernota er eigenlijk beleidsrijker van wordt, want beleid dat al vastgesteld is door de raad, wordt er nu uit gehaald. Dat is eigenlijk een extra besluit. Maar goed, dat is semantiek. De wethouder laat het amendement over aan het oordeel van de raad. We hoorden veel over de systematiek van de bestemmingsreserve, namelijk dat het zo niet mocht. Is het voorliggende voorstel technisch correct? Mag dit zo? Er werd ons zojuist immers gecommuniceerd dat het zo eigenlijk niet zou kunnen. Klopt dat of is dat naar het oordeel van het college niet zo?

De **voorzitter**: Een tip voor wethouder De Bruijn: zet de microfoon bij interrupties uit, want anders gaat het af van de spreektijd van het college, dus van u eigenlijk.

Wethouder **De Bruijn**: Straks worden de andere portefeuillehouders boos omdat ik te veel tijd van ze gebruik.

De **voorzitter**: Precies!

Wethouder **De Bruijn**: Het is natuurlijk wel een lastige. Ik hoorde net al de vraag van de heer Andringa. Volgens mij is aan de formerende partijen geen andere informatie verstrekt dan aan de rest van de raad. Volgens mij zijn de reserves inderdaad dekking voor incidentele lasten. Dat klopt; dat weten we. De enige uitzondering is een reserve voor kapitaallasten. Daarmee gebruik je juist weer incidentele middelen voor structurele lasten voor de levensduur van een investering, om het technisch te zeggen. Het kan dus wel zoals het voorstel nu ligt.

We staan positief ten opzichte van motie 247, in die zin dat de motie redelijk logisch is, want zij is ook in de geest waarin wij de Kadernota hebben opgesteld. In die zin zijn we dus positief.

Tot slot motie 248 van de PvdA over de inverdieneffecten. Ik weet dat dit ook in de commissie is besproken en naar voren is gebracht, ook richting collega Cramwinckel. Collega Cramwinckel zei dat hij er nog even naar moest kijken, maar was gematigd positief. Zoals de motie er nu ligt - dat benadruk ik, want we hebben het natuurlijk ook even uitgezocht - moeten we haar nog wel ontraden. Dat ligt aan het volgende. Als we echt invulling willen geven aan deze motie, moeten we eerst helder hebben wat de raad, u dus, verstaat onder de inverdieneffecten. Natuurlijk worden er een aantal genoemd in de Kadernota, maar "inverdieneffecten" is echt een containerbegrip. Op dit moment hebben wij te weinig handvatten om daar direct mee aan de gang te gaan. Ik zou dus eigenlijk willen voorstellen om als raad eerst een discussie te voeren over de inverdieneffecten die momenteel genoemd worden in de Kadernota en over welke we dan willen noemen, voordat we die

opdracht straks aan het nieuwe college geven om dit tot uitvoering te brengen. Op dit moment, zoals het er nu staat, wordt de motie dus ontraden.

De heer **Posthuma** (PvdA): Heldere bewoordingen van de wethouder. Ik proef ook wel dat wellicht een nadere uitwerking nodig is. Zou de wethouder wellicht kunnen toezeggen dat het college, bijvoorbeeld voor de P&C-cyclus, met een voorstel komt waarin een aantal van die inverdieneffecten op een rij worden gezet? Dan kunnen we binnen de commissie een discussie voeren over de vraag welke dingen er wél in zouden moeten komen en welke dingen er niet in zouden moeten komen.

Wethouder **De Bruijn**: Ik kijk even achter mij, want zij moeten dat dan natuurlijk doen. Het voorstel is om het eerst even in Planning & Control te bespreken om daar het vervolg te bespreken. Ik zie dat er geknikt wordt. Ik hoop dus dat u daarmee akkoord gaat.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ja, daarmee ga ik akkoord.

De **voorzitter**: We gaan naar de tweede termijn van de raad.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Wij zijn erg tevreden met de motie van meneer Posthuma en we zijn ook blij met de toelichting van de wethouder, want er komt dus inderdaad zicht op de inverdieneffecten. Wij juichen de extra sessie in P&C toe om daar meer handen en voeten aan te geven. Dank u wel daarvoor.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Dank aan de wethouder voor zijn antwoorden. We moeten wel constateren dat wethouder De Bruijn enigszins verschilt van onderhandelaar De Bruijn met betrekking tot de vraag of de bestemmingsreserve wel of niet adequaat is. Dat is wel opmerkelijk. Maar goed, daarvan akte.

Wat motie 247 betreft: we hebben gehoord dat deze Kadernota al geschreven is met die motie in gedachte. Wij zijn erg benieuwd wat er allemaal op de blanco velletjes komt te staan.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik wil mijn motie aanhouden.

De **voorzitter**: Dank u wel. Motie 248 komt straks dus niet in stemming.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. Ik wil eigenlijk alleen mijn bewondering uitspreken voor het feit dat wethouder De Bruijn echt als wethouder spreekt en niet als raadslid of onderhandelaar.

De **voorzitter**: Ik constateer dat we aan het eind van de beraadslaging zijn gekomen en dat we naar de stemmingen gaan.

In stemming komt amendement 168 van het CDA, de VVD en Voorschoten Lokaal.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met 11 tegen 9 stemmen, waarbij de fracties van D66, GroenLinks, de PvdA en de SP ertegen hebben gestemd.

In stemming komt het geamendeerde voorstel.

Het geamendeerde voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

In stemming komt motie 247 van het CDA, de VVD en Voorschoten Lokaal.

De motie wordt met een digitale stemming aangenomen met 11 tegen 9 stemmen, waarbij de fracties van D66, GroenLinks, de PvdA en de SP ertegen hebben gestemd.

10. Wob-verzoek en informatieverzoek Ambachts- en Baljuwhuis (raadsregistratienummer Z/21/059370/303090)

De **voorzitter**: Er is een Wob-verzoek ingediend op basis van de Wet openbaarheid van bestuur. De verzoeker vraagt om openbaarmaking van de correspondentie. Bij de raadpleegbrief van 9 juni 2020 is een deel van de informatie als "geheim" aangemerkt. Over die informatie heeft de raad de

geheimhouding bekrachtigd. Voor openbaarmaking zou de raad die geheimhouding moeten opheffen. Het college adviseert de raad om de geheimhouding niet op te heffen.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Voorschoten Lokaal is voor geheimhouding zolang de civiele rechtszaak loopt.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Nog geen jaar geleden heeft de raad besloten om deze cijfers geheim te houden. De reden daarvoor was toen dat het aanbestedingsgevoelige informatie was. We hebben hier in de commissie naar gevraagd. Op dat moment hebben we daar geen antwoord op gekregen. De vraag was: wat is er nu nog aanbestedingsgevoelig aan biedingen bij een aanbesteding van een jaar geleden? Wat is het zwaarwegende belang om nu nog te zeggen dat die cijfers geheim moeten blijven? Daarop zouden wij graag antwoord willen krijgen van het college.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. We hebben hier in de commissie natuurlijk over gesproken, maar ik wil graag herhalen dat we het goed vinden dat er onderzoek gedaan wordt naar deze procedure. Daarmee steunen wij het initiatief van de heer Van Slooten. Wij zijn geneigd om het college te volgen in het handhaven van de geheimhouding, omdat de uitleg van waarom dit geheim is, feitelijk niet meer is dan dat we als gemeente geen onnodige risico's willen lopen. Dat voelt een beetje als: we weten niet alles. Aan de andere kant verwachten we dat er in de toekomst zeker nog de mogelijkheid is om die informatie uiteindelijk wél openbaar te maken als de rechtszaak is afgerond. Wij steunen dus het college hierin.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik snap het en ook wij hebben de neiging om het college gewoon te volgen, maar er wordt nu verzocht om openbaarmaking van die informatie. Daar hoeven we natuurlijk niet mee akkoord te gaan, maar ik denk wel dat het dan belangrijk is dat er ook naar buiten toe een antwoord komt in de zin van: dat doen we om deze en deze reden op dit moment niet. Wat dat betreft lijkt de vraag van de heer Maassen niet zozeer voor ons maar ook voor de indiener heel relevant: wat is hier nou precies de achtergrond van? Bent u dat niet met me eens?

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Ik hoor wat de heer Deuzeman zegt. Ik ben het niet met hem eens, in die zin dat ik op dit moment geen feitelijkere informatie wil delen dan dat die rechtszaak loopt en dat de gemeente daar mogelijk risico's loopt met opheffing van de geheimhouding. Je weet ook niet precies welke risico's je loopt. Dat weet je pas als je die rechtszaak afgerond hebt. Dan kun je het zonder risico's doen. Het is een beetje een gok; dat ben ik met u eens, maar in dit geval kiezen we voor de veiligheid van de gemeente.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Net als GroenLinks en de VVD zijn wij geneigd om, als er een juridisch advies is en als er een kans is dat wij de gemeente zouden benadelen, erop te vertrouwen dat het college er op die manier mee omgaat. Maar ik zou toch graag nog iets meer toelichting willen horen. Een ander punt dat ik graag wil inbrengen en dat ik ook tijdens de commissievergadering heb ingebracht, is een procedureel probleem. We worden als raad gevraagd om in te stemmen met dit voorstel om delen van de tekst weg te lakken. Het probleem is dat die delen van de tekst al bij de desbetreffende journalist liggen. Eigenlijk zijn we dus met terugwerkende kracht iets aan het repareren wat eigenlijk al heeft plaatsgevonden. Fouten kunnen gewoon een keer gemaakt worden. Dat is helemaal niet erg, maar als ik in een commissievergadering tot drie keer toe een vraag aan de wethouder moet stellen en als die vraag in eerste instantie wordt genegeerd en ik pas na herhaaldelijk herhalen het antwoord krijg, vind ik dat jammer. Ik hoor daarop nog graag een reflectie van de wethouder.

Ik blijf nog met een andere vraag zitten. Stel nou dat het voorstel het niet haalt en dat de meerderheid van de raad er dus tegen stemt, wat gaan we dan doen? Gaan we dan de stukken bij de journalist terughalen en ze opnieuw bij hem indienen? Ik ben benieuwd hoe het college dit ziet.

Wethouder **De Bruijn**: Voorzitter. Ik begrijp heel goed dat verschillende fracties graag wat meer willen weten. Ik hoop ook dat de fracties begrijpen dat het van onze kant moeilijk is om helemaal het achterste van onze tong te laten zien, eigenlijk gewoon vanwege de civiele procedure, het juridische verhaal. Er zijn een paar zaken die ik bij u naar voren wil brengen. Ten eerste is in eerste instantie geheimhouding aan de raad opgelegd over de overeengekomen verkoopprijs en de hoogte van de taxatiewaarde tot het moment waarop een koopovereenkomst is gesloten en alle daarin opgenomen ontbindende voorwaarden zijn uitgewerkt. Juist in die civiele procedure speelt onduide-

lijkheid. Als wij toch iets vrijgeven over de verkoopprijs, zou dat in die civiele procedure in ons nadeel werken. Ik begrijp dat dit vaag klinkt. Excuses voor deze eventuele vaagheid, maar dit is zoals ik het eigenlijk moet verwoorden.

U weet dat een negatief Bibob-onderzoek een ontbindende voorwaarde voor dat verkoopcontract zou zijn. Dat is inmiddels afgerond, maar we hebben u als raad nog niet gevraagd om op basis van dit negatieve onderzoek de koopovereenkomst te ontbinden. Zo zitten we dus in de procedure. De realiteit heeft ons natuurlijk ingehaald; dat is een ding dat zeker is. Maar nogmaals, we kijken nog steeds naar de civiele procedure waar we nu als gemeente in zitten. Eigenlijk hebben wij in het gehele proces, vanaf het begin richting die koopovereenkomst, constant gezegd dat wij bepaalde zaken geheim houden of niet delen. De verkoopprijs is inderdaad allang bekend in de markt. De journalist weet dat ook, want de betreffende andere partij heeft de verkoopprijs expliciet genoemd. In die zin is het waarschijnlijk geen geheim voor hem, maar het is wel belangrijk dat wij niet degenen zijn die dat bedrag naar buiten hebben gebracht. Omdat de verkoopprijs al bekend is, zou je die in theorie wel kunnen delen, maar daar zit dus een risico aan in de juridische procedure. Het punt is dat als je de verkoopprijs zou delen, die wel degelijk ook in verhouding staat tot de taxatiewaarde. Dat is voor ons in economische zin wel belangrijk voor de toekomst, maar ook in die civiele procedure. Als je het één naar buiten brengt, zou dat dus ook heel veel kunnen zeggen over het ander. Nogmaals, dat brengt ook risico's met zich mee. Ik begrijp dat het een heel moeilijk verhaal is. Ik vind het zelf ook moeilijk om uit te leggen, maar ik hoop dat u hiermee akkoord gaat. Net als u hoop ik ook dat we heel snel duidelijkheid hebben, zodat we weer door kunnen gaan met dit pand.

De **voorzitter**: Ik ga het lijstje langs voor de tweede termijn.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik dank de wethouder voor zijn eerste termijn. Die heeft wat helderheid gebracht, maar levert ook een nieuwe vraag op. Als de cijfers bekend zijn en niet door ons naar buiten zijn gebracht - wat heel netjes is - maar door de andere partijen, wat heeft het dan nog voor toegevoegde waarde om de geheimhouding te verlengen of opnieuw te bekrachtigen?

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik sluit me aan bij de opmerking van de heer Maassen dat de wethouder wat uitgebreider en duidelijker heeft geantwoord op de vragen. Het is voor mij echt een stuk helderder geworden. Dank daarvoor. Ik blijf wel met de hypothetische vraag zitten: als de raad tegen dit voorstel stemt, wat gebeurt er dan? Wat gaat het college dan daadwerkelijk doen?

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Ik wil de wethouder danken voor het antwoord. Het was inderdaad een enigszins omslachtig, complex antwoord, maar ik geloof dat hij een oprechte poging gedaan heeft om het uit te leggen. Het heeft ook helderheid geboden. Wij kunnen dit dus steunen.

Wethouder **De Bruijn**: Voorzitter. Ik heb twee vragen gekregen. Wat de vraag van de SP betreft: het komt er in die civiele procedure op neer of wij ons aan onze afspraken houden of niet, dus of we het bekend maken of niet. Als wij met de bedragen naar buiten komen, betekent dat juridisch gezien dat wij onze afspraken hebben verbroken. Dat brengt je in een heel andere juridische positie dan de positie waar wij nu in zitten.

De andere vraag noem ik maar even de "wat als"-vraag. Dat moeten we bekijken als dat zo is, maar ik hoop dat de "wat als"-vraag hypothetisch blijft en dat wij als raad onze gemeente - laat ik het zo zeggen - niet extra in de wind willen zetten als dat niet nodig is. Ik heb dus alle vertrouwen in u allemaal en ik heb er vertrouwen in dat u een verstandige afweging maakt.

De **voorzitter**: We zijn gekomen aan het eind van de beraadslaging. We gaan naar de stemming.

In stemming komt het voorstel.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik heb even moeten vissen, maar uiteindelijk heb ik een duidelijker antwoord van de wethouder gekregen waarom het voor de gemeente verstandig is om geheimhouding te handhaven. Wij zullen dus voor het voorstel stemmen.

Het voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

11. Aanwijzen plaatsvervangend raadsvoorzitters

De **voorzitter**: Het presidium stelt de raad voor om naast de plaatsvervangend raadsvoorzitter, de heer Bremmer, een tweede en een derde plaatsvervangend raadsvoorzitter aan te wijzen voor het geval dat ik en de heer Bremmer allebei afwezig zijn. Het voorstel is dat dit de commissievoorzitters mevrouw Schroot en mevrouw Van der Krogt zijn. Aangezien het gaat over personen, gaan we over tot een schriftelijke geheime stemming. Het is wat het is; we gaan het gewoon doen. De griffie deelt de briefjes uit. Dan kunnen we allemaal ook weer een beetje ontspannen. Met uw goedvinden zijn de griffier en ondergetekende weer het stembureautje voor het tellen van de stemmen.

De stemmen zijn geteld. Er zijn 20 geldige stemmen uitgebracht. De uitslag is als volgt. Op mevrouw Schroot zijn 18 stemmen uitgebracht, met 2 tegenstemmen. Op mevrouw Van der Krogt zijn 20 stemmen uitgebracht. Daarmee bent u alle twee benoemd tot plaatsvervangend raadsvoorzitter. Dank! Fijn dat u daartoe bereid bent. Daar zijn we blij mee.

(Applaus)

12. Bekrachtiging geheimhouding

De **voorzitter**: Hier is geen voorstel voor ingediend.

13. Overig: motie 246 van de PvdA, D66 en GroenLinks over herziening bestemmingsplan Vlietland en doorontwikkeling Vlietland Noord

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan de eerste indiener, de heer Posthuma van de PvdA.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Fijn dat we de gelegenheid krijgen om hier even ons licht over te laten schijnen als raad. Toen ik een kleine twee jaar geleden in Voorschoten kwam wonen, dacht ik dat Vlietland onderdeel was van Voorschoten. Het ligt dichtbij, net over de Vliet. Het is een prachtige plek, een fijne locatie, waar heel veel Voorschotenaren recreëren; ik dus ook. Maar Vlietland is onderdeel van de gemeente Leidschendam-Voorburg. Formeel ga ik er als raadslid dus helemaal niet over, maar uit de overlevering heb ik begrepen dat de plannen voor de recreatiewoningen al vrij oud zijn en reeds eerder zijn vastgesteld. Ook het nieuwe bestemmingsplan voorziet in de bouw van meer dan 200 recreatiewoningen op die plek. Wat mij en meerdere partijen in deze raad heeft verbaasd, is dat Leidschendam-Voorburg meerdere keren aan Voorschoten een zienswijze heeft gevraagd maar dat Voorschoten geen enkele keer van die mogelijkheid gebruik heeft gemaakt. Dan komt de gemeenteraad van Voorschoten naar mijn beleving wel degelijk om de hoek kijken. Wij zijn bezorgd over de impact van deze ontwikkeling. Ik vind persoonlijk iets van deze bouw in tijden van woningschaarste, schaarse bouwmiddelen en de mogelijke impact op de natuur en op de toegang tot die natuur. Mogelijk zijn er economische voordelen, bijvoorbeeld omdat tijdelijke bewoners van die recreatiewoningen naar ons centrum komen, maar dat is nu nog niet het allerbelangrijkste. Het is belangrijk dat wij als gemeenteraad de belangen van onze inwoners behartigen door het college te verzoeken om met een zienswijze te komen en Leidschendam-Voorburg te vragen om ons over deze situatie te gaan voorlichten en dat wij als gemeente Voorschoten de rol van een goede buur op ons nemen. Als Leidschendam-Voorburg niet weet wat we willen, kan het daar ook geen rekening mee houden. Daarom stellen we de in de motie genoemde stappen voor. Ik wil een toelichting geven op een aspect in de motie. In de motie roepen wij de voorzitter van de gemeenteraad, de burgemeester, op om de brief te ondertekenen die naar Leidschendam-Voorburg gaat. Dat wil niet zeggen dat de burgemeester ook degene is die op pad wordt gestuurd om het desbetreffende gesprek te gaan voeren. De keuze van wat daar de juiste volgorde voor is, laat ik aan het college. Maar omdat wij als gemeenteraad degenen zijn die met dit voorstel komen, denk ik dat het belangrijk is dat de voorzitter van de gemeenteraad, de burgemeester, deze stap eigenlijk gaat zetten. Ik hoor graag van het college wat het hiermee wil gaan doen. De motie luidt:

"Motie 246.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 30 juni 2022,

constaterende dat:

- a) *het college van B en W van de gemeente Leidschendam-Voorburg het ontwerpbestemmingsplan 'Doorontwikkeling Vlietland Noord' in het kader van bestuurlijk vooroverleg onder andere heeft voorgelegd aan de gemeente Voorschoten;*
- b) *in het ontwerpbestemmingsplan 'Vlietland Noord-Oost 2005' sprake was van het realiseren van een recreatiepark met onder andere 222 recreatiewoningen en -appartementen, horeca en in- en outdoorvoorzieningen;*
- c) *uitvoering hiervan niet heeft plaatsgevonden;*
- d) *het college van B en W van de gemeente Leidschendam-Voorschoten voornemens is een dergelijk recreatiepark in gewijzigde vorm alsnog te realiseren en daartoe een ontwerpbestemmingsplan 'Doorontwikkeling Vlietland Noord' in het kader van bestuurlijk vooroverleg onder andere heeft voorgelegd aan de gemeente Voorschoten;*

voorts constaterende dat:

- e) *het Vlietland een watersport-, recreatie- en natuurgebied is terwijl het doel van het beoogde recreatiepark luidt Vlietland jaarrond te kunnen gebruiken waarmee 'de attractiviteit en het maatschappelijk rendement van het recreatiegebied' kan worden vergroot;*
- f) *hoewel het toevoegen van recreatiewoningen in principe wordt gezien als stedelijke ontwikkeling, de gemeente Leidschendam-Voorburg meldt dat hiervan in dit geval geen sprake is, omdat deze recreatiewoningen al zijn opgenomen in het oorspronkelijke bestemmingsplan;*
- g) *naast de 222 grondgebonden recreatiewoningen, de bedrijfswoning en het restaurant zal worden voorzien in 569 parkeerplaatsen;*

constateert ten slotte dat:

- h) *het oogmerk om Vlietland door te ontwikkelen met een recreatiepark dat jaarrond kan worden gebruikt, de facto leidt tot verdere verstedelijking van dit deel van de Randstad;*
- i) *de uitspraak dat de toename van de hoeveelheid bebouwde grond slechts 1,8% bedraagt, een sterk vertekend beeld geeft omdat dit een percentage is van zowel het grond- als het wateroppervlak van het areaal;*
- j) *met de komst van recreatiewoningen een groot gedeelte van het gebied niet meer openbaar toegankelijk is;*
- k) *onduidelijk is wat de gevolgen van dit project zijn voor Vlietland als (toegankelijk) natuurgebied en voor Voorschoten. Voorbeeld hiervan is de toename aan geluidsoverlast door bomenkap;*

van mening dat:

- l) *de overwegingen die aan het ontwerpplan ten grondslag liggen, slechts betrekking hebben op de twee functies van 'Vlietland als watersport- en recreatiegebied'. Het zo broze evenwicht met de derde functie ('Vlietland als natuurgebied') dreigt, na het eerder afsnoepen van gebied ten faveure van de RijnlandRoute, wederom ernstig te worden verstoord;*
- m) *ingrijpende ontwikkelingen die vlak over de gemeentegrens plaatsvinden, zorgvuldig overleg tussen gemeentelijke bestuursorganen noodzaakt;*

spreekt zijn grote zorg uit over de mogelijke gevolgen van de voornemens van de gemeente Leidschendam-Voorburg voor de functie van Vlietland als natuurgebied in dit overvolle deel van de Randstad en voor de gemeente Voorschoten;

verzoekt de voorzitter van de gemeenteraad om:

1. *het gemeentebestuur van Leidschendam-Voorburg te informeren over de zorgen die bij de gemeenteraad van Voorschoten bestaan;*
2. *het gemeentebestuur van Leidschendam-Voorburg te verzoeken een informatiebijeenkomst te beleggen voor de gemeenteraad Voorschoten om een toelichting te geven op de voornemens en vragen te beantwoorden ter voorbereiding op een te formuleren zienswijze van de raad;*
3. *er bij het gemeentebestuur van Leidschendam-Voorburg op aan te dringen geen onomkeerbare besluiten te nemen voorafgaand aan genoemde informatiebijeenkomst en de snel daarna vast te stellen zienswijze;*
4. *deze motie ter kennis te brengen van het gemeentebestuur van Leidschendam-Voorburg;*

verzoekt het college om ter behoud van rechten een pro-formazienswijze in te dienen met het oog op een in een later stadium in te dienen inhoudelijke zienswijze,

en gaat over tot de orde van de dag."

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Gelet op de spreektijd zal ik het heel kort houden. Wij zijn mede-indiener van deze motie en we horen heel veel onrust in het dorp over alle plannen. Verder kan ik me aansluiten bij de woorden van de heer Posthuma.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Voorzitter. Ook wij zijn door diverse inwoners benaderd over de situatie die ontstaat aan de overkant van de Vliet. We zijn dus heel blij met de voorliggende motie van de PvdA, D66 en GroenLinks. Wij hebben alleen moeite met de tekstuele opdracht die gegeven wordt. Wij zouden graag zien dat het initiatief bij de raad zelf ligt en dat het daarom een verzoek aan onze griffie is om een brief op te stellen en in de brief de punten op te nemen die hier staan. Dan is het dus een opdracht van de raad zelf en niet vanuit het college. Wij vragen dus om deze bijeenkomst en wij vragen middels een brief om overleg en informatie. Dat zou ons voorstel zijn. Dan kunnen wij hierin meegaan. Als u dat niet wenst te doen, hebben wij een andere procedure nodig.

De heer **Posthuma** (PvdA): Waarom wilt u daar de griffie graag voor gebruiken?

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): De griffie kan namens de raad een brief opstellen. Die wordt dan namens de raad verzonden.

De heer **Posthuma** (PvdA): Er kunnen meer mensen een brief opstellen, maar de voorzitter van onze raad is volgens mij onze burgemeester. Of niet?

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Dat klopt, maar het lijkt ons gewoon meer opportuun om het meer bij de raad zelf te houden en niet de burgemeester op pad te sturen, zoals u dat zegt.

De heer **Posthuma** (PvdA): Volgens mij heb ik zojuist heel duidelijk gemaakt dat de burgemeester niet op pad wordt gestuurd en dat het een keuze voor het college is wie het op pad gaat sturen. Het kan bijvoorbeeld ook de wethouder zijn die dat gesprek gaat voeren, maar de brief die uitgaat, is dan dus ondertekend door onze burgemeester als voorzitter van onze raad.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Wij zien die noodzaak niet. Wij zouden het graag zo zien dat de gemeenteraad een brief stuurt. Daarmee vervalt voor ons uw verzoek aan het college om een pro-formazienswijze in te dienen. Ik zou eerst die informatie willen hebben en eerst die bijeenkomst willen bijwonen. Aan de hand daarvan kunnen wij als raad een duidelijke zienswijze opstellen en dan kunnen we een volgende stap nemen. We zouden dus echt een initiatief vanuit de raad zelf willen; vandaar. Ik vind het ook een hele goede inzet om de brief bijvoorbeeld door alle fractievoorzitters te laten ondertekenen. Dat is politiek gezien ook een duidelijk signaal.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Voorzitter. Een heel kleine aanvulling: als de brief geschreven is door de raad, wordt die ondertekend door de voorzitter van de raad. Dat lijkt mij de burgemeester. Ook wil ik opmerken dat de zienswijze en de bestemmingsplanwijziging bij de gemeente Leidschendam-Voorburg ter inzage liggen tot 7 juli, dus tot volgende week donderdag. Als er iets moet gaan gebeuren, moeten we dat dus op korte termijn doen. Dat is ook de reden waarom wij om een pro-formazienswijze vragen, omdat we daar anders geen tijd meer voor hebben.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Het mag duidelijk zijn dat wij als lokale partij het belang van de Vlietlanden ook erg erkennen en dat wij ook weten dat inwoners zich inderdaad druk maken over wat daar op til staat. Wij zijn dus geneigd om de motie te steunen om meer informatie te krijgen over wat er gaat gebeuren en daar een mening over te vormen. Wij zullen de motie dus steunen. Als die in een andere vorm tot stand moet komen, doen we dat ook, maar ik denk dat het belangrijk is dat wij aan de bal blijven.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. Wij begrijpen de zorgen en de onrust bij de inwoners. Wij vinden alleen dat de motie vooral de nadelen en de zorgen benoemt. Wij kunnen ons vinden in

het pleidooi voor een informatiebijeenkomst, maar zoals de motie nu is opgesteld, gaan wij haar niet steunen.

Wethouder **De Bruijn**: Voorzitter. Ik wil graag het volgende meegeven. Er wordt gezegd dat wij in het verleden geen zienswijze hebben gestuurd. Dat kan kloppen, maar dat betekent niet dat wij geen overleg en geen contact hebben gehad. We hadden toen en hebben nog steeds een goede verstandhouding en regelmatig contact met Leidschendam-Voorburg, over dit onderwerp niet alleen via de gemeente maar bijvoorbeeld ook met de initiatiefnemer, de pachter van Vlietland; daar hebben we ook een goed contact mee. Ook al hebben we geen zienswijze ingediend, het is dus niet zo dat we in het verleden geen gesprek hebben gehad en dat we onze belangen niet naar voren hebben gebracht. Dat wil ik u in ieder geval meegeven.

Natuurlijk snap ik de in het dorp bestaande zorgen. Wij hebben die ook ontvangen, maar ik denk dat het belangrijk is om meerdere aspecten van het project te belichten. In de motie gaat het eigenlijk met name om de bomenkant en het feit dat een wandeling met de hond lastig wordt. Daar wordt veel over gezegd. Er is echter natuurlijk ook een andere kant, die positieve aspecten voor het dorp met zich meebrengt. Kijk bijvoorbeeld naar de ontwikkeling die er komt. Op dit moment lijkt het alsof heel veel mensen gebruikmaken van Vlietland; dus niet "Vlietlanden" maar "Vlietland". In de realiteit valt dat tegen. We zien op dit moment ook dat een groot gedeelte van Vlietland wat slechter onderhouden is. Het is juist de bedoeling om met dit plan wat meer geld te genereren om daarna juist ook voor onze inwoners fietspaden en wandelpaden netjes te houden voor de toekomst. Daarnaast is er natuurlijk ook een economische spin-off richting ons dorp. Dat zijn allemaal punten die op zichzelf geen doorslaggevend argument zijn, want alles weegt net zo zwaar, maar ik denk dat we ook naar een integrale afweging zullen moeten kijken. Ik kan meegeven dat dat in ieder geval de mening is van het college, van de huidige portefeuillehouder maar ook van de vorige portefeuillehouder is. Mevrouw Van der Krogt gaf terecht aan dat we een beetje in tijdnood zitten. Ik kijk naar wat er allemaal wordt gevraagd in de motie. We kunnen zeker een pro-forma zienswijze indienen. Dat kan zeker, waarbij we echt de zorgen willen meegeven die u verwoordt. Nogmaals, wel ook met zicht op een stukje nuance en een integraal beeld. Dat wil ik wel meegeven. Maar ik heb wel een wedervraag. Ik ben ervan overtuigd dat Leidschendam-Voorburg heel graag een informatieavond voor ons organiseert. Dat kan ik zo inschatten, maar dat kunnen we natuurlijk niet meer organiseren voor 7 juli en voor die zienswijze. Daarom deze wedervraag: hoe ziet u dat? Dat zal dan immers daarna plaatsvinden. Daarbij geef ik meteen mee dat we natuurlijk een informatieavond kunnen organiseren bij Leidschendam-Voorburg, maar dat dat ook kan met de initiatiefnemer op Vlietland zelf; dat heeft hijzelf al eerder aangeboden. Dat zijn dus zaken die we allemaal kunnen organiseren. Ik zit alleen met het tijdsaspect en hoe we daarmee omgaan. Wat het voorstel van het CDA betreft: het is natuurlijk aan de raad zelf om het op die manier te organiseren. Daar heb ik dus geen mening over.

De **voorzitter**: Staat u mij toe dat ik even inga op wat aan de voorzitter van de raad wordt gevraagd? Meneer Bremmer, zou u vanaf uw plek tijdelijk het voorzitterschap willen waarnemen? U heeft nog genoeg spreektijd; dat komt dus goed. We trekken het er wel van af.

(De burgemeester geeft het voorzitterschap van de raad over aan de heer Bremmer.)

Burgemeester **Stemerdink**: Voorzitter. Ik was in alle eerlijkheid wat verbaasd toen ik de formulering zag, want de tekst in de motie neigt naar een soort burgemeestersbrief in de richting van een buurgemeente, waarbij ik als voorzitter van uw raad, maar tevens als burgemeester, het gemeentebestuur van Leidschendam-Voorburg min of meer vraag om een aantal zaken te gaan doen. Daarmee word ik als burgemeester maar ook als onafhankelijk voorzitter van uw raad meegetrokken in een inhoudelijk onderwerp, want dit zou ook betekenen dat indien ik de punten 2 en 3 niet voor elkaar zou krijgen, ik daarover verantwoording zou moeten afleggen aan uw raad, bijvoorbeeld over waarom Leidschendam-Voorburg geen hoorzitting wil organiseren of anderszins. Volgens mij is dat niet de bedoeling van de heer Posthuma en de overige indieners, maar ik denk wel dat dit hieruit voortvloeit. Volgens mij moeten we vanavond met elkaar naar een modus zoeken voor hoe uw raad de vragen, die blijkens de discussie volgens mij breed leven in de raad, op een juiste wijze bij Leidschendam-Voorburg kan neerleggen. Ik denk dat er daarvoor twee opties zijn, waarbij de ene wellicht wat meer de voorkeur heeft dan de andere. Als uw raad aangeeft zelf die brief te willen sturen naar Leidschendam-Voorburg, wordt die te allen tijde, zoals ook bij raadsbesluiten en andere zaken, ondertekend door de voorzitter van uw raad en de griffier. Maar daarmee is het punt niet bestuurlijk belegd, omdat u geen van beide ondertekenaars kunt vragen hoe het

ermee staat. De andere optie is dat u het college vraagt om deze brief met daarin deze verzoeken te versturen, ondertekend door de voorzitter van het college en de secretaris. Daarmee is het ook bestuurlijk belegd en kunt u de desbetreffende portefeuillehouder te allen tijde bevragen over hoe het staat met het gevraagde. Die tweede optie zou ik u willen adviseren, maar uiteraard gaat uw raad daar verder over. Dat spreekt voor zich.

De **voorzitter**: Zijn er vragen naar aanleiding van deze reactie van mevrouw Stemerding? Haar conclusie is duidelijk: het advies is om te kiezen voor de tweede optie, waarbij de raad het college vraagt om die brief te versturen. De brief wordt dan ondertekend door de voorzitter van het college en de gemeentesecretaris, de secretaris van het college. Dan kun je in volgende stappen aan hen vragen hoe het ermee staat.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik denk dat het goed is om heel even te schorsen om te overleggen met de andere indieners.

De **voorzitter**: Vijf minuten schorsen, meneer Posthuma?

De heer **Posthuma** (PvdA): Ja.

De **voorzitter**: Dan wordt de vergadering voor vijf minuten geschorst.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan de heer Posthuma van de Partij van de Arbeid om ons te informeren over de uitkomst van het in de schorsing gevoerde overleg over de motie.

De heer **Posthuma** (PvdA): Na ampel beraad met een paar collega-raadsleden zijn we tot het volgende gekomen. We gaan mee met de door de voorzitter van onze gemeenteraad genoemde tweede optie. Dat hebben we aangepast in de motie, die nu door de griffie naar u wordt gestuurd. We hebben ook twee punten opgenomen die door mevrouw Kortekaas van het CDA zijn ingebracht. Dat gaat over de geluidsschermen langs de A4 en het ontbreken van de herplantingsplicht van bomen als onderdeel van de mogelijke zienswijze. Dat hebben wij toegevoegd. Ik heb overleg gehad met de andere partijen en die zijn het daarmee eens. Daarmee kan de motie wat ons betreft in stemming worden gebracht. De gewijzigde motie luidt:

"Motie 246.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 30 juni 2022,

constaterende dat:

- a) het college van B en W van de gemeente Leidschendam-Voorburg het ontwerpbestemmingsplan 'Doorontwikkeling Vlietland Noord' in het kader van bestuurlijk vooroverleg onder andere heeft voorgelegd aan de gemeente Voorschoten;
- b) in het ontwerpbestemmingsplan 'Vlietland Noord-Oost 2005' sprake was van het realiseren van een recreatiepark met onder andere 222 recreatiewoningen en -appartementen, herca en in- en outdoorvoorzieningen;
- c) uitvoering hiervan niet heeft plaatsgevonden;
- d) het college van B en W van de gemeente Leidschendam-Voorschoten voornemens is een dergelijk recreatiepark in gewijzigde vorm alsnog te realiseren en daartoe een ontwerpbestemmingsplan 'Doorontwikkeling Vlietland Noord' in het kader van bestuurlijk vooroverleg onder andere heeft voorgelegd aan de gemeente Voorschoten;

voorts constaterende dat:

- e) het Vlietland een watersport-, recreatie- en natuurgebied is terwijl het doel van het beoogde recreatiepark luidt Vlietland jaarrond te kunnen gebruiken waarmee 'de attractiviteit en het maatschappelijk rendement van het recreatiegebied' kan worden vergroot;
- f) hoewel het toevoegen van recreatiewoningen in principe wordt gezien als stedelijke ontwikkeling, de gemeente Leidschendam-Voorburg meldt dat hiervan in dit geval geen sprake is, omdat deze recreatiewoningen al zijn opgenomen in het oorspronkelijke bestemmingsplan;

- g) naast de 222 grondgebonden recreatiewoningen, de bedrijfswoning en het restaurant zal worden voorzien in 569 parkeerplaatsen;

constateert ten slotte dat:

- h) het oogmerk om Vlietland door te ontwikkelen met een recreatiepark dat jaarrond kan worden gebruikt, de facto leidt tot verdere verstedelijking van dit deel van de Randstad;
- i) de uitspraak dat de toename van de hoeveelheid bebouwde grond slechts 1,8% bedraagt, een sterk vertekend beeld geeft omdat dit een percentage is van zowel het grond- als het wateroppervlak van het areaal;
- j) met de komst van recreatiewoningen een groot gedeelte van het gebied niet meer openbaar toegankelijk is;
- k) onduidelijk is wat de gevolgen van dit project zijn voor Vlietland als (toegankelijk) natuurgebied en voor Voorschoten. Voorbeeld hiervan is de toename aan geluidsoverlast door bomenkap;

van mening dat:

- l) de overwegingen die aan het ontwerpplan ten grondslag liggen, slechts betrekking hebben op de twee functies van 'Vlietland als watersport- en recreatiegebied'. Het zo broze evenwicht met de derde functie ('Vlietland als natuurgebied') dreigt, na het eerder afsnoepen van gebied ten faveure van de RijnlandRoute, wederom ernstig te worden verstoord;
- m) ingrijpende ontwikkelingen die vlak over de gemeentegrens plaatsvinden, zorgvuldig overleg tussen gemeentelijke bestuursorganen noodzaakt;

spreekt:

- n) zijn grote zorg uit over de mogelijke gevolgen van de voornemens van de gemeente Leidschendam-Voorburg voor de functie van Vlietland als natuurgebied in dit overvolle deel van de Randstad en voor de gemeente Voorschoten;
- o) zijn zorg uit over het ontbreken van de laatste stand van zaken over geluidsschermen langs de A4;
- p) zijn zorg uit over het ontbreken van een herplantingsplicht voor bomen;

verzoekt het college van burgemeester en wethouders om:

1. het gemeentebestuur van Leidschendam-Voorburg te informeren over de zorgen die bij de gemeenteraad van Voorschoten bestaan;
2. het gemeentebestuur van Leidschendam-Voorburg te verzoeken een informatiebijeenkomst te beleggen voor de gemeenteraad Voorschoten om een toelichting te geven op de voornemens en vragen te beantwoorden ter voorbereiding op een te formuleren zienswijze van de raad;
3. er bij het gemeentebestuur van Leidschendam-Voorburg op aan te dringen geen onomkeerbare besluiten te nemen voorafgaand aan genoemde informatiebijeenkomst en de snel daarna vast te stellen zienswijze;
4. deze motie ter kennis te brengen van het gemeentebestuur van Leidschendam-Voorburg;
5. ter behoud van rechten een pro-formazienswijze in te dienen met het oog op een in een later stadium in te dienen inhoudelijke zienswijze,

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Ik constateer dat er geen behoefte is om te reageren op deze interventie van de heer Posthuma.

(De heer Bremmer geeft het voorzitterschap van de raad over aan de burgemeester.)

De **voorzitter**: Dank u wel, meneer Bremmer, voor het overnemen van het voorzitterschap. Heel fijn. De heer Posthuma heeft een gewijzigde motie ingediend. Zijn daar nog vragen of opmerkingen over? Dat is niet het geval. Dan sluit ik de beraadslaging en gaan we over tot de stemming.

In stemming komt de gewijzigde motie 246 van de PvdA, D66 en GroenLinks.

De gewijzigde motie wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

14. Sluiting

De **voorzitter**: Ik dank u hartelijk voor deze avond. Beneden staat nog een borreltje klaar voor het komende uur. Daarna gaan we lekker met z'n allen slapen. Niet samen, maar thuis! Fijne avond iedereen.

De voorzitter sluit om 22.19 uur de vergadering.

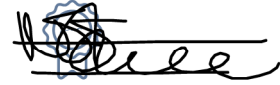
Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 29 september 2022.

De griffier,

Drs. B.J. Urban

De voorzitter,

Drs. N. Stemerding